

MENGSAN

KNJIŽNICA
DOMZALE
p.o. 6

GLASILO OBČINE MENGEŠ

LETNIK IV • JUNIJ / VELIKI TRAVEN • 1996

[Faint background text from a handwritten document, likely a letter or official record, partially obscured by the medal.]



[Faint background text continues from the previous section, partially obscured by the medal and the main title.]



OBČINSKI PRAZNIK

29. MAJ

kočna

trgovski podjetje d.d. • Ekslerjeva 8 • Kamnik

PE MODNA HIŠA

(Medvedova 1a, telefon: 831 404)

UGODEN NAKUP!!!

ženske spodnje hlače samo 285 SIT

moške spodnje hlače, maje samo 285 SIT

ženske ENODELNE KOPALKE samo 1.155 SIT

moške KOPALKE samo 770 SIT

otroške maje T-SHIRT samo 269 SIT

ženska krila samo 3.675 SIT

SLEDITE MARKACIJI - OBIŠČITE KOČNO!

AVTOMOBILSKI
PROGRAM



LADA

V industrijski prodajalni

HELKO

DOBRI PLAČILNI POGOJI
IN UGODNE CENE



Informacije po telefonu: 061 715 233



Trgoavto Koper

TRGOVINA BURNIK

Mengeš • Prešernova 3
telefon / fax: 061 738 785

VRTNE KOSILNICE Husqvarna, Castel Garden, Harry že od 29.946 SIT;
AGREGATI ZA PRANJE VOZIL 120 barov že od 31.319 SIT dalje;
BETONSKI MEŠALCI 44.890 SIT;
SAMOKOLNICE 5.590 SIT;
MOTORNE ŽAGE Husqvarna že od 69.048 SIT dalje;
KOLESA Rog in Atala MTB že od 25.779 SIT dalje;
SKUTERJI PIAGGIO 50 cm³ Taphow, Sfera, ZIP, Quartz že za 289.000 SIT;
PIAGGIO VESPA - HEXAGON 150 cm³;
AVTO PLAŠČI Sava, Pirelli, Michelin, Roadstare;
REZERVNI DELI za osebna vozila Zastava, Volkswagen, Škoda, Fiat, Lada in tovorna vozila IVECO, TAM in druga;
PLOČEVINA - blatniki, pokrovi motorjev, odbijači, vetrobranska stekla in vse ostalo za evropska vozila
OLJA IN MAZIVA Castrol, Elf, Valvoline, Mapetrol, Proton in Ina Delta;
ELEKTRIČNA ROČNA ORODJA Fellisati stabilne krožne žage, vrtnalke, brusilke, feni, vodne žage, itd.;
AKUMULATORJI za motorna kolesa, osebna vozila in tovornjake
DODATNA OPREMA VOZIL - sedežne prevleke, predpražniki, prtljažniki, meglenke, radio aparati CLARION, itd.;
AVTOELEKTRIKA Saturnus, Hella, itd.;
AVTOKOZMETIKA Somax za nego vozil;
FILTRI žarčni, oljni (DONIT, FRAM) za osebna vozila, tovorna in traktorje

**KUPLJENO BLAGO PLAČLJIVO Z GOTOVINO,
NA 3 ČEKE ALI S KREDITOM OD 1 DO 3 LET BREZ POLOGA**

Trgovina je odprta

vsak dan od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure.

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O NAŠI VELIKI PONUDBI!

Spoštovani!

Kaj je lepšega kot imeti prijatelja, ljubljeno osebo, ki nas razume in nam stoji ob strani! Papež Janez Pavel II. nam je povedal, da nas ima rad. Lepa je pesem z iskrenimi voščili za rojstni dan, še zlasti če so ti otroci naši prijatelji. Ganjeni smo bili, ko smo po televiziji gledali papeževe govore, njegova popotovanja po naši mladi deželi, rokovanja z vsemi, ne glede na status in položaj, narodnost, ... Še bolj so to doživeli vsi tisti, ki so papežev obisk želeli občutiti, biti osebno prisotni na srečanjih. Udeležba je bila proti pričakovanju zelo velika, kar potrjuje, da smo Slovenci gostoljubni in odprti in si seveda tudi na tak način zaslužimo svojo državo! Več o obisku svetega očeta bomo poročali v naslednji številki, saj je bilo med prisotnimi na srečanjih tudi veliko Mengšanov.

Z veseljem povemo, da bomo občani Mengša prav v najlepšem mesecu v letu praznovali prvi občinski praznik. Rojstvo pisatelja Janeza Trdine je pri nas zaznamovalo in pustilo svoj pečat, čeprav je v zrelejših letih odšel v Novo mesto in tam nadaljeval ustvarjanje. Zakaj praznujemo ravno 29. maja? Ker menimo, da je prav počastiti rojstvo, ne pa smrt! Morda je to ponovno priložnost, da se Mengeš predstavi. Vabimo vas, da se udeležite prireditve, ki jih za vas pripravljamo s pričetkom v petek, 23. maja, zaključili pa bomo v prvem tednu v juniju. Prva aktivnost z namenom praznovanja se je delno že odvila. Likovno društvo pod vodstvom akademskega slikarja Vinka Železnikarja je organiziralo likovno kolonijo, katere se je udeležilo več kot 30 akademskih in amaterskih slikarjev, otrok in odraslih z mednarodno udeležbo. Slavnostna otvoritev razstave teh del bo v torek, 28. 05. 1996.

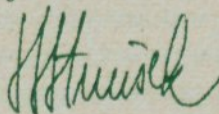
Društva in organizacije, ki se v naši občini posvečajo družbenemu in društvenemu življenju, so pripravile pester zabavni in kulturni program. Vljudno vabljeni!

Dovolite, da vas že sedaj povabim k sodelovanju. Pri nekaterih bo v času praznovanja zaznovil telefon na temo občinskega praznika. Radi bi vas povprašali za mnenje.

Mesečnik Mengšan izhaja že četrto leto. Za pozornega bralca se je oblika oziroma zunanja podoba nekajkrat spremenila, kar je posledica različnih izvajalcev tehničnih in organizacijskih opravil v zvezi z izdajanjem. Časopis še naprej ostaja občinski, ta dela pa je prevzelo podjetje Nagelj d.o.o.. Sedaj smo dorekli tudi tehničnega urednika. To delo bo odslej opravljala ga. Sabina Kompare, ki bo pogodbeno prevzela tudi lektorsko podobo, prelom in oblikovanje. Sabina je poskrbela za novo zunanjo podobo Mengšana že sedaj, v naslednjih mesecih pa jo bo še dodelala.

Dogovorili smo se, da roki za oddajo gradiva ostajajo enaki, torej 12. v mesecu. Prispevke in slikovni material lahko še naprej oddajate tudi članom uredniškega odbora, medtem ko reklame, oglase in voščila le v sprejemni pisarni Občine Mengeš.

Tatjana Sivec Strmšek



kazalo

UVODNIK	3
JANEZ TRDINA	4
OBČINSKI SVET	7
OBČINSKA UPRAVA POROČA	8
POLITIČNE STRANKE	9
PRI SOSEDIH	13
PRAZNIKI IN OBIČAJI	15
NAŠ VRTEC	18
NAŠA ŠOLA	20
IZOBRAŽEVANJE	21
VAŠA POŠTA	23
DRUŠTVA	26
ŠPORT	28
DOBROTA NE POZNA MEJA	32
KULTURA	34

MENGŠAN

GLASILO OBČINE MENGEŠ

Glasiło ureja uredniški odbor:

Tatjana Sivec Strmšek
(odgovorna urednica, tel. 737 317)
Ljubica Rožman, Milica Tomšič, Jože Vahtar,
Blaž Janežič, Franc Veider (člani)

Glavna urednica Uradnega vestnika:

Marta Drčar, tel. 737 081

Oblikovanje in tehnične urednica:

Sabina Kompare, tel. 737 484

Lektoriranje:

Lili Ekmešič

Elektronski prelom in tisk:

Nagelj d.o.o.
GRAFIČNI STUDIO HERLE
tel. 715 033

Izdaja:

Občinski svet Občine Mengeš.
Mengšan izhaja v nakladi 2600 izvodov.
Prejemajo ga vsa gospodinjstva v občini Mengeš
brezplačno na dom.

Distribucija:

Primož Kržan, tel. 737 296

Prispevke lahko oddajate osebno v sprejemni pisarni Občine Mengeš v času uradnih ur (ponedeljek, sredo, petek) ali neposredno članom uredniškega odbora. Lahko pa jih pošljete tudi po pošti na naslov: Glasiło Mengšan, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš.

JANEZ TRDINA IN MENGŠANI

"... kadar dobim priliko, razgovarjam se kaj rad o domačem kraju,
ki mi bo ostal nad vse druge mil in drag do zadnjega trenutka mojega."

Janez Trdina

1. PISMO JANEZA TRDINE ANTONU KOBLARJU

...

V Novem mestu, 19. decembra 1887

Velečestiti gospod!

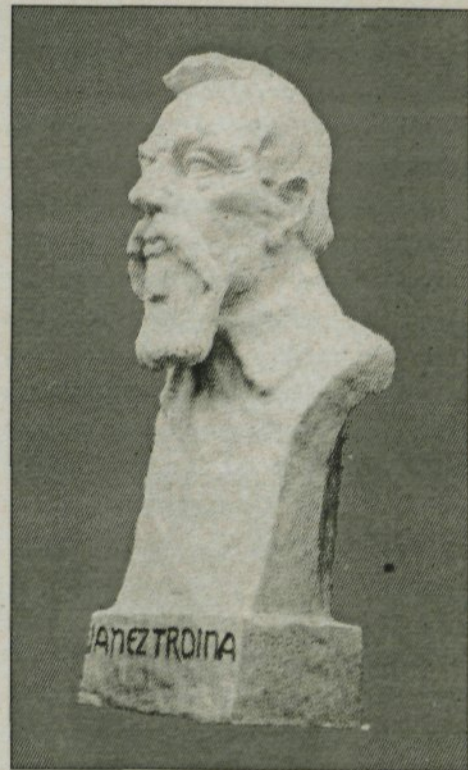
Z zgodovino mengeške župnije nisem se bavil jaz nikoli, ker nisem imel virov in prilike. Kar mi je o nji znano, priobčim Vam drage volje. Premišljeval in mozgal sem mnogo let, od kod bi bilo došlo čudno ime "Mengeš". Zdaj sem uverjen, da je ta beseda skrčena oblika iz prvotne "Mihael-arbangeluš", kakor so dobile tudi premnoge ine župnije ime svoje po cerkvenem patronu. Pripovedek slišal sem doma brez števila in veliko bilo je tudi natisnjenih v Cigaletovi "Sloveniji" in Potočnikovem "Ljubljanskem časniku". Ako Vas zanimajo in bi hoteli morda katero porabiti, poiščite jih v teh dveh časnikih, koja dobote lahko v ljubljanski lic. knjižnici. Nekatero teh pravljič pripovedujejo zgodbe, ki so se vršile baš v mengeški župniji. Za Vaš posel so te seveda najvažnejše. Nāte nekoje črtice o Mengšanib. Ukvarjali so se od nekđaj najbolj s poljedelstvom. Dasi so se odlikovali z izredno pridnostjo, niso dosegli dosti uspehov, zemlja ni obogatila nikogar. Poglavitni vzrok je ta, ker niso imeli skoraj nič travnikov. Živino gojili so skrbno in z veseljem ali brez velike koristi, ker so morali kupovati seno od Trzincev. Sejali so res da obilo detelje ali ta ne more nikdar popolnoma nadomestiti nedostatka dobrih travnikov. Mengšani povečevali so si dohodke tudi z raznim postranskim zaslužkom. Pletli so kite, šivali slamnike, mesarili, krčmarili i.t.d. Slamnikarstvo je že skoro sto let znamenita obrt v bistrški dolini. Vpeljal jo je neki bivši vojak, ki se je je bil naučil na Italijanskem. O nji spisal je cesarski svetovalec g. Murnik jako korenito monografijo, koja boste vsekako potrebovali. Ako je nimate sami, prosite zanjo Murnika, ki Vam bo gotovo rad postregel. Mesarilo se je v Mengšu nekđaj tako močno, da so smatrali sosede Mengšane sploh za mesarje. Kupujoč živino obhajali so mengeški "teletarji" bližnje in daljne župnije. Ljudje so pravili, da so ustavljali vsako gospodinjo z uprašanjem: Mati, ali imate kaj tele? Ti "teletarji" niso sloveli za prevelike poštenjake. Mnogi so trdili, da podelajo v klobase tudi crkovino, pse, mačke itd. To zabavljanje bilo je većinoma povse neosnovano. Bolj po pravici očitalo se je "teletarjem" preklinjanje. Ko sem šel z nekim součencem v Vodice, poklicala naju je mati njegova s ceste v bišo z besedami: Za božjo voljo, pojđita noter, da vaju ne pobujsajo mengeški teletarji, ki hodijo danes po naši vasi. Ti falotje se roté, da se vse bliska. Mene Mengšana je strašansko zapekla taka nemila sodba. Pokazal sem jezični babi figo in se pobral zopet domov. V mengeških krčmah točilo se je za mladosti moje samo vino, v jedini Kramarjevi (Janeza Stareta) tudi pivo iz domače pivovarnice. Kramar varil je tudi žganje, katerega pa Mengšani niso marali. Vsa dolga vas je imela dva šnopsarja. Še leta 1860. hodili so fantje v nedeljo popoldne najprej h Kramarju na pivo, potem pa k Tonbu ali kamo drugamo na vino. Leta 1866 pa se je bil ta običaj že precej izpremenil. Takrat našel je brat moj Grega (palir) že tri žganjarnice, v kojih so se zalivali fantje in dekleta z vražjo brljavko. Stari Mengšani so tudi strastno čebelarili. Ali že v otročjih letih (jaz sem se rodil leta 1830.) slišal sem dostikrat, da pride vsak čebelar na nič. Okoli l. 1840. bila je ta obrtnost že silno opešala, bavilo se je z njo za kratek čas komaj še kakih deset gospodarjev. Že doma sem se uveril, da ni res, kar se čuje tako pogostoma, da bi se naši kmetje bali in branili napredka. Ko sem bil še majhen otrok, moral sem iti z dekle ali bratom

Nedavno tega smo Mengšani dobili svojo občino, letos pa tudi občinski praznik. Verjetno si bolj primerne datuma ne bi mogli izbrati, saj se je 29. maja pred 166. leti rodil Janez Trdina. Pisatelj, etnolog, učitelj, ki je ime našega kraja ponesel po Sloveniji, pa čeprav je v Mengšu preživel le nekaj otroških let. Dolgo časa je prevladovalo mnenje, žal nekateri nevedni tako mislijo še danes, da je Trdina živel daleč stran od rojstnega kraja ne le geografsko, ampak tudi čustveno. Pa še zdaleč ni tako. Pisatelj je zelo pozorno spremljal dogodke v rodnem kraju in misli so se mu pogosto vračale v kraj pod Gobavico. Da se ni vračal v Mengeš, je bila kriva huda bolečina, ker so prodali njegovo rojstno hišo, pa tudi nesrečna prva ljubezen.

O Trdinovi navezanosti na domači kraj pripovedujejo tudi njegova pisma kaplanu Antonu Koblarju. Kaplan Koblar je prosil Trdino, ki je takrat živel v Novem mestu, naj mu napiše nekaj o pretekosti Mengeša, ker je želel napisati zgodovino našega kraja. Trdina mu je v letih 1887 in 1888 poslal 8 pisem. Zanimivo je, da so bila pisma najdena šele okoli leta 1950 v Škofijskem arhivu v Ljubljani.

V počastitev občinskega praznika in v spomin na Janeza Trdino v današnji številki Mengšana pričenjamo z rubriko Janez Trdina. V njej bomo objavljali bolj ali manj znana dela našega rojaka. Vabimo vas, da v prvem delu preberete prvo Trdinovo pismo Koblarju, ostala bodo objavljena v nadaljevanjih. Pismu pa sledi še pregled Trdinovega dela in opis pomembnih mejnikov v njegovem življenju. Oboje je pripravila prof. Marija Cvetek. Prvič je bil ta pregled objavljen v Trdinovem koledarju, ki ga je za letošnje leto izdala OŠ Mengeš.

često na Drnovo (polje med Mengšom in Kamnikom) pobirat kamenje. To polje bilo je tisti čas še kamenita in peščena puščava, ki se je šele za moje mladosti preinačila in prestvarila po neznanskem trudu vaših vaščanov v rodovitne njive. Zdaj rase tamo najboljša gorenjska ajda, kojo so dobajali kupovat za seme iz drugih krajev že l. 1845., kolikor se spominjam. Isto tako začeli so po mengerskem polju sejati koruzo okoli 1848. Posamezni upeljali so nemško deteljo, konoplje i.t.d. Veselje za pametno vrtnarstvo vzbudil je v Gorenjcih najbolj župnik Pirec (poznejši misijonar). Unel je za to velehasnovito reč tudi Mengšane. Moj oče hodil je k njemu po mlada drevesca in cepi v Peče in Podbrezje, dokler je zasadil ves vrt, ki ni bil majben. Največ nesreče trpel je Mengeš po požarih. Stari moške pomnili so jib 18. Najbujši je bil l. 1834. Začel se je v Velikem Mengšu pri Mošniku in šel proti cerkvi ter upepelil ves Mali Mengeš. Pozneje (okoli 1842.) zgorelo je v Velikem Mengšu več nego 50 hiš, katerih ni bil pokončal ogenj l. 1834. Nekatero hiše pogorele so pa po večkrat. Nasledek bila je silna beda. Gospodarji morali so se zadolžiti. Zaradi dolgog prodala se je marsikomu kmetija. V Mengeš prišli so mnogi tujci, zlasti rokodelci. Prvak teh doseljencev bil je Mihael Stare, ki je kupil najprej hišo v Vel. Mengšu, ki se je zvala po njem Kramarjeva, pozneje pa tudi oba gradova, Gašperinov in Ravbarjev. Obširen životopis tega odličnega moža zanimal bi vsakega Slovenca, zlasti pa ekonomo. Stare bil je ženijalen samouk. Prve krajcarje prisluzil si je s krošnjarstvom, pozneje jemal je v zakup mitnice, zidal državne zgradbe i.t.d. Zanj se mora reči ne le: nulla dies, nego nullabor sine linea. Skrb in delo bila sta mu zabava in počitek. Svoja dva mengerska gradova našel je strašno zapuščena in zanemarjena. Z vsakovrstnimi sredstvi umnega gospodarstva pa ju je v malo letih tako popravil in pouzdignil, da sta spadala med najbolj cvetoče ina vsem Slovenskem. O njem nabrali boste labko obilo podatkov, kajti žive še dosti ljudi, ki so poznali njega neumorno in uspešno delovanje. Mnogi so mu zavidali in ga pitali z lakotnikom, skopubom, požerubom, odrtnikom i.t.d. Takim čenčam ne sme se nič verjeti. Čistih Staretovih rok ni se prijel ni jeden krivičen sold. On je zabteval svojo, ali je spoštoval tudi tujo pravico. Bil je resen, zastaven, resnično pobožen mož. Za cerkvene potrebe dal je morda več nego vsi drugi Mengšani skupaj. Lepo znamenje Matere božje v Vel. Mengšu postavilo se je največ o njegovem strošku. Dasi ni bil rodoljub po današnjem pomenu te besede, kupil je rad vsako koristno in poučno slovensko knjigo. Videl sem pri njem vse tečaje "Novic" in "Drobtinic". Sosebno ga je veselil Robinzon, katerega sem mu kdaj tudi jaz bral, ker ga radi bolnih očij ni mogel sam prebirati. Ljubezem do branja pa je dičila tudi mnoge mengerske kmete in kmetice. Kake lepe ali zanimljive nove bukve romale so neprenehoma iz rok v roke. Knjige, ki so najbolj mikale Mengšane okoli l. 1840. bile so: Dušna paša, Tomaž kempnjan (takrat še Kempenzar!) Svetin, Feliks, Genovefa, Življenje Indijanov polnočne Amerike in sv. pismo. O postu morali so brati otroci, ki so hodili v šolo, na glas trpljenje Kristusovo. V nekaterih hišah ponavljalo se je to berilo vsak teden! Baš zato, ker sem spoznal učnost in napredni dub mengerskih svojih vrstnikov, nisem se mogel načuditi, da je ostal rojstveni moj kraj tako dolgo brez čitalnice in je še zdaj ne bi imel, da mu ni poslala blaga usoda Vas, prečastiti gospod kapelan! Presrčna Vam hvala za trud! – Hotel sem Vam pisati še razne druge malenkosti o Mengšanib, ali se ne da, ker mi je glava tako težka, da jo držim komaj po koncu. Po jedni strani nadleguje me že tretje leto bolehnost, po drugi jemlje mi dobro voljo famozni pastirski list, ki nam daje mesto kruba – škorpijona! Noben le količkaj pameten človek ne odobrava podle besede v "Slovenskem narodu", da je papež Lev 13. izvrg, ali slavjanska liturgija pa je za nas sveta in prepotrebna reč, za koju moramo se poganjaati z vsemi zakonitimi sredstvi, dokler jo dosežemo. Kdo nam more zameriti, ako brepenimo po starodavni pravici, katero je podaril sprednikom našim sam rimski papež! Človek bi mislil, da bi morali zabtevati nazaj to pozabljeno pravico v prvi vrsti baš slovenski škofje. In kaj smo zvedeli zdaj iz ust njihovih? To, da bodo tepli s cerkvenimi kaznimi vsakega



Janez Trdina

ŽIVLJENJE IN DELO

1830

Rodil se je 29. maja v Malem Mengšu št. 11, kjer se je po domače reklo pri Dermavu. Janez je bil tretji od osmih otrok. Oče Andrej je imel srednjo kmetijo, mati Mici, roj. Kcel, pa je bila doma iz Trzina.

1837-40

V domačem kraju je obiskoval osnovno šolo, nato pa so ga poslali v ljubljanske šole na prigovarjanje učitelja, kaplana in tete Česnovke, Marjete Kerst iz Lukovice. Najprej so ga sicer poslali v samostansko realko v Kamnik, od koder je kmalu ušel domov.

1840-50

V Ljubljani je obiskoval normalno in gimnazijo, vedno je bil med najboljšimi dijaki. Vsa leta ljubljanskega šolanja je stanoval v Prečni ulici pri Mariji Tandler. Večinoma se je vzdrževal sam z inštrukcijami, kasneje pa je dobil tudi štipendijo. Leta 1845. mu je umrla mati, 1849 pa še oče.

S sedemnajstimi leti se je v Mengšu zaljublil v Frančko Stare (1837-1913), Radoslavo, kakor jo je sam poimenoval, ker mu je bila "najradostnejši pojav" v vsem njegovem življenju.

Literarno je začel snovati že v višjih razredih gimnazije. Leta 1849 je začel objavljati narodne pripovedke iz Bistriške doline in uveljavljati pomen folklornih prvin v slovenskem pripovedništvu. Nato so sledile še: Pripovedka od Glasan-Boga (1850), zgodovinska novela Arov in Zman (1850), Pripovedka od zlate hruške (1850); isto leto pa je objavil tudi esej Pretres slovenskih pesnikov.

1850-53

Na Dunaju je študiral zgodovino in geografijo ter klasično filologijo, iz zanimanja pa se je vpisal še na starocerkveno slovanščino, ki jo je predaval Fran Miklošič. Tudi na Dunaju se je vzdrževal s pisateljevanjem inštrukcijami, prevajanjem; profesorju Miklošiču pa je pomagal pri slovenskem slovarju.

Na Dunaju je leta 1851 dokončal Zgodovino Slovencev, ki je izšla šele leta 1866. To je bil mladosten poskus pisanja zgodovine, s katerim se je odzval na nagradni razpis Slovenskega naroda. Leta 1851 je objavil tudi poskus zgodovinske epske pesnitve z naslovom Bran in pogin Japodov.

Že v zadnjih gimnazijskih letih in na Dunaju je pošiljal v časopise razne dopise in članke. Kot študent se je poskušal tudi v pisanju pesmi in prevajanju.

1853-55

Prvo službeno mesto je dobil kot suplent na varaždinski gimnaziji.

1855-67

Nato je poučeval na Reki kot gimnazijski profesor, a so ga leta 1867 predčasno upokojili, ker je svoje dijake vzgajal v narodno zavednem duhu.

Leta 1859 se je poročil s Frančiško Voljšak (1841) iz Ljubljane. Rodila mu je dve hčerki, Slovenijo Marijo (1860) in Ano

dubovnika, ki bi se udeleževal nedolžne in povse pravične agitacije za slavjansko liturgijo! Oprostite mi, velečestiti gospod, da sem omenil to najnovejšo nadlogo našo. Popolnoma ne morem molčati o nji za to, ker mi brani, da Vam ne pišem obširnejše o Mengšanib. Ko se bom nekoliko umiril, utegnem Vam poslati še kako črtico, sosebno o nraavnosti njihovi. Za zdaj z Bogom! Želeč Vam in vsem vrlim Mengšanom in Mengšankam vesele praznike in srečno novo leto ostajam

pokorni Vaš sluga

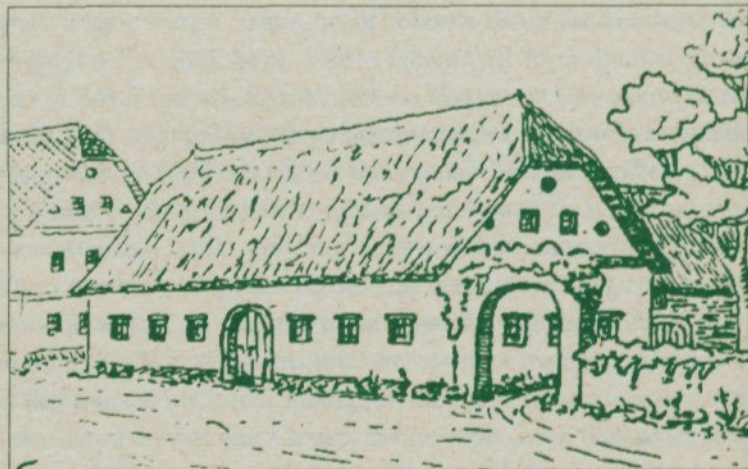
(1861), a sta obe umrli že v prvem letu svojega življenja. Za njma je leta 1862 umrla tudi žena za tuberkulozo.

Kot profesor je imel Trdina manj časa za literarno ustvarjanje, a v hrvaških revijah in časopisih je vendarle objavil več zanimivih dopisov, razprav in bajk. Sestavil je znanstveno hrvaško terminologijo za zgodovino in zemljepis ter se lotil tudi pisanja zgodovinskega učbenika za hrvaške srednje šole, a je ostal nedokončan zaradi neugodnih političnih razmer.

1867-1905

Jesen leta 1867 se je Trdina preselil v Bršljin pri Novem mestu skupaj s svojim reškim gospodarjem in rojakom Florjanom Virkom. Ta je v Bršljino kupil hišo in v njej odprl gostilno. Leta 1870 pa si je našel stanovanje v Novem mestu, v krčmi pri Kraljevki, leta 1882 pa se je drugič poročil z vdovo Uršo Jerman (1832-90) in se preselil v njeno hišo. Deset let po ženini smrti jo je prodal in si v njej izgovoril brezplačno stanovanje do smrti. Tam je 14. julija 1905. leta tudi umrl. Njegov grob je sedaj na novem pokopališču v Ločni.

Trdina je neutrudno popotoval po Dolenjskem in Beli krajini ter zapisoval vse kar je videl in slišal od ljudi. Nabralo se mu je 27 zvezkov najrazličnejših zapisov o življenju in delu dolenjskega človeka. Njegovo etnološko delo ima velik pomen za proučevanje načina življenja Slovencev



Rojstna hiša Janeza Trdina. L. 1930 jo je narisal mengeški ljudski umetnik Tone Šuštar. Danes je na tem mestu poslopje tovarne Melodija.

v prejšnjem stoletju.

Leta 1881 so v Ljubljanskem Zvonu izšle Verske bajke na Dolenjskem, od 1882-1888 pa so izhajale njegove znamenite Bajke in povesti o Gorjancih. Na Dolenjskem so dozorevali tudi njegovi Spomini (1867-68). Med memoarska dela spada še Moje življenje (1905-6) ter Bachovi huzarji in Iliri, ki so leta 1903 izšli kot prvi zvezek Zbranih spisov, ki ga je uredil Anton Aškerc. Trdina je za časa svojega življenja dočakal še drugi zvezek, ki je izšel leta 1904. Ostalih devet zvezkov je uredil Etbin Kristan; v zadnji knjigi je izšel Izprehod v Belo krajino (1915). Mnogo literarne zapuščine je izšlo šele v Zbranem delu I-XII, ki je izhajalo v Ljubljani (DZS) od leta 1946 do 1959, uredil pa ga je Janez Logar.

Leta 1987 so v Knjižni zbirki Krt izšle tri knjige Trdinovih zapiskov s skupnim naslovom Podobe prednikov (1. Trezne vinske in praznoverne, 2. Vsaka svinja naj si rje svoje korenje, 3. ... pohujšljive za vsakega...). Zapiski so iz obdobja 1870-1879; 27 "zapisanih knjižic" rokopisa hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

Marija Cvetek

16. ZASEDANJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE MENGEŠ

Dnevni red seje, ki je bila 8. maja 1996, je obsegal 13 točk. Najpomembnejši za občino in občane, so vsekakor trije predlogi odlokov ter prenos upravljanja Zdravstvene postaje Mengeš, ki jo sedaj vodi Javni zavod – Zdravstveni dom Domžale, na Občino Mengeš.

■ V PRVO OBRAVNAVO SO BILI POSREDOVANI PREDLOGI:

1. Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča,
2. Odlok o komunalnih taksah,
3. Odlok o javnem redu in miru.

1.

Pripravljalec odloka g. Andrej Turk, dipl. pravnik, je svetnike seznanil z vsebino. V obrazložitvi je navedel bistvo in poudaril, da mora biti odlok sprejet v najkrajšem možnem času.

Za urejanje stavbnih zemljišč v občini je potrebno zbrati zadostna sredstva, ki se po Zakonu o stavbnih zemljiščih lahko zberejo s pobiranjem nadomestila za njihovo uporabo. Bistvo odloka je, da bo vsak neposredni uporabnik stavbnega zemljišča za njegovo uporabo zavezan plačati prispevek, katerega višino, način pobiranja in odmerjanja bo urejal ta odlok. Z zbranimi sredstvi bo v občini mogoče nadalje urejati stavbna zemljišča s potrebnimi komunalnimi objekti in napravami. Plačevanje nadomestila za stavbna zemljišča ne bo pomenilo visoke finančne obremenitve za posameznega zavezanca, občini pa bo to pomenilo dodatna sredstva, ki jih vedno manjka, občanom pa potrebno komunalno in infrastrukturno ureditev domačega kraja.

Na seji je bila že večkrat izražena nujnost ustanoviti Sklad stavbnih zemljišč Občine Mengeš. Verjetno je sedaj pravi trenutek za realizacijo, saj je bistvena

naloga sklada, da na podlagi načrta sklada, ki ga potrdi občinski svet, tako zbrana sredstva nameni za urejanje stavbnih zemljišč na območjih, kjer so bila zbrana. V razpravi so svetniki zahtevali pojasnila posameznih členov odloka in posredovali predloge, s katerimi želijo prispevati k ustrezni vsebini odloka. Po končani razpravi svetniki predloga odloka niso sprejeli in so obenem predlagali, da naj ga pred ponovno razpravo na svetu obravnavajo pristojni odbori občinskega sveta.

2.

Odlok o komunalnih taksah je zasnovan tako, da predpisuje komunalne takse za uporabo javnih površin in prostorov, za reklamne napise, igralna sredstva in druge taksne predmete in storitve na območju občine Mengeš. Sestavni del odloka je tudi Tarifa komunalnih taks, ki je z določitvijo točk k posameznim predmetom in storitvam, osnova za višino plačila takse. Vrednost točke po predlogu odloka znaša 8 SIT in se bo mesečno usklajevala z gibanjem cen na drobno v Republiki Sloveniji.

Razprava je pokazala, da bo potrebno posamezne člene konkretizirati, npr. kdo bo izvajal nadzor nad določbami odloka, kajti ne zadostuje definicija pristojni občinski upravni organ. Odgovor je jasen, treba bi bilo postaviti stalnega ali občasnega komunalnega nadzornika. Usoda predlaganega odloka je enaka prvemu – v predlagani obliki ni bil sprejet. Pred ponovno razpravo na svetu ga bodo obravnavali tudi pristojni odbori občinskega sveta.

3.

Z odlokom o javnem redu in miru so predpisani ukrepi za varstvo občanov in premoženja, za varovanje javnega reda in miru, zdravja in okolja, zunanega videza naselij in zelenih površin, ukrepi za

varovanje živali in pred njimi ter varstvo pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju.

Da bi v v odloku navedene ukrepe tudi uresničili, so določene prepovedi, ki se bodo morale v praksi tudi izvajati, če zares želimo živeti v prijazni in mirni občini. Po kratki razpravi je bil predlog odloka v prvi obravnavi sprejet.

Na pobudo župana, najemnikov Zdravstvene postaje, soglasja direktorja Zdravstvenega doma Domžale, so se začele priprave za ureditev prenosa upravljanja Zdravstvene postaje Mengeš na Občino Mengeš. Prvi korak k uresničitvi vseh potrebnih nadaljnjih postopkov je bil sprejem sklepa o prenosu upravljanja.

V razpravi je svetnike zanimal glavni vzrok za take odločitve, kakršne so materialne obveznosti občine, ali bodo zdravstvene usluge na enaki višini, kot so bile do sedaj, itd. Slišati je tudi bilo, da bi bila s tem Občina Mengeš prva v Sloveniji, ki bi upravljala s tako ustanovo. Gospod župan je kot glavni vzrok za tako odločitev navedel, da Zdravstveni dom Domžale sredstev koncesionarjev ne vrača, npr. za vzdrževanje objekta ipd., kar pa bo sedaj možno. Glede finančnih obveznosti pričakujemo manjšo obremenitev za proračun.

Ali so bili dvomi svetnikov ob obravnavi sklepa o prenosu upravljanja Zdravstvene postaje na Občino Mengeš upravičeni, bo pokazala naslednja seja. S sklepom, da načeloma podpirajo prevzem ZP v upravljanje, so obenem postavili pogoj in zadolžili občinsko upravo, da do naslednje seje pripravi finančno oceno obremenitve proračuna ob prevzemu upravljanja ZP v primerjavi z sedanjim stanjem.

Tajnica občinskega sveta:

Marta Drčar

POVABILO!

V letošnjem letu prvič praznujemo občinski praznik na dan rojstva našega pisatelja Janeza Trdine, 29. maja.

Odločili smo se, da bomo ocenili najboljše prispevke, ki jih boste poslali najkasneje do 10. 6. 1996 na naslov: Uredniški odbor Mengšana, Slovenska cesta 28, 1234 Mengeš, (v zaprti kuverti, z vašim točnim naslovom in pripisom "Prispevek ob dnevu občinskega praznika"). Uredniški odbor bo izbral tri najboljše prispevke, ki bodo tudi objavljeni v Mengšanu.

Občina Mengeš bo izbrane prispevke nagradila z denarnimi zneski:

1. najboljši prispevek: 30.000,00 SIT
2. najboljši prispevek: 20.000,00 SIT
3. najboljši prispevek: 10.000,00 SIT

OBVESTILO!

Obveščamo vse interesente, ki želijo pridobiti kredit na podlagi javnega razpisa Sklada Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva z dne 25. 4. 1996, da lahko dvignejo navodila in potrebno postopkovno dokumentacijo v času uradnih ur na sedežu Občine Mengeš, Slovenska cesta 30.

IZLET V POSAVJE

Že na jesenskem pikniku članov, sodelavcev in simpatizerjev stranke **Liberalne demokracije Slovenij (LDS)** Mengeš, smo spoznali, da je taka oblika druženja koristna in potrebna, saj preprečuje, da bi se vodstvo odtujilo, obenem pa omogoča, vzpostaviti nenehen dialog, oblikuje se strategija dela, preverjajo se odločitve in delo organov stranke ter članov občinskega sveta z liste LDS.

Tokrat je bil organiziran izlet. Odločili smo se, da si bomo ogledali kraje v spodnjem Posavju, ki jih sicer ne vidimo pogosto, so pa lepi in zanimivi. Najprej smo obiskali deželico pod Gorjanci in se spomnili tudi na našega davnega rojaka Janeza Trdino. Ustavili smo se v Cerkljah ob Krki; poleg drugih zanimivosti velja omeniti še to, da je v tem kraju tudi učni center slovenske vojske ter vojaško letališče. Nato smo obiskali idilično vas pod Orlico, na sončni strani Kozjanskega – Pišece. Skromno, a skrbno urejena vas dokazuje, kako je mogoče napredovati tudi v okolju, ki nima tovarn in državnih

služb, ampak le naravne, še neoskrunjene lepote, pridne roke ter pravi odnos do svoje kulturne dediščine. Pišečani svoj razvoj sicer gradijo na sadju in vinu, za promocijo kraja pa imajo svojega slavnega rojaka prof. Maksa Pleteršnika, ki je najbolj znan po odličnem slovensko-nemškem slovarju. Čudovito so uredili njegovo rojstno domačijo, zato so danes Pišece privlačna točka za izlete šolske mladine in odraslih.

Zelo prijeten dan – svoje je prispevalo tudi lepo vreme – smo še prijetneje sklenili na Sremiču nad Krškim na lepo urejeni turistični kmetiji. Kot na dlani smo imeli pred sabo vso pokrajino do Brežic in celo do obrobja Zagreba, spogledovali smo se s Trdinovim vrhom na Gorjancih, razmišljali pa tudi o usodi atomske elektrarne v Krškem.

In konec! Spontano smo predlagali, da bomo šli kmalu spet na tako rajžo. Že to pove, da je bilo vzdušje zelo prijetno, saj celo politika dobi prijaznejšo podobo. Pridružite se nam!

M. Tomšič

Rojstna hiša Maksa Pleteršnika stoji na obrobju idilične vasice Pišece.



SKD

OB PETI OBLETNICI OO SKD MENGEŠ SO BILI NA OBČNEM ZBORU POUДАРJENI NJENI USPEHI V PRETEKLEM OBDOBJU IN PREDSTAVLJENE NADALJNJE USMERITVE

V petek, 10. maja smo se člani SKD Mengeš zbrali v prostorih podjetja MI AMIGO in predstavnikom Slovenskih krščanskih demokratov; v. d. glavne tajnice Hildi Tovšak, predsedniku mestnega občinskega pododbora mag. Boštjanu Turku in predstavnikom sosednjih občinskih odborov in drugim gostom, predstavili naše dosedanje delovanje, dolgoročne cilje in usmeritve.

Pevke iz noneta Vigred so ubrano zapele in takoj pričarale prijetno vzdušje. Po predstavitvi našega dosedanjega petletnega dela, ki ga je vsem zbranim predstavil predsednik OO SKD Mengeš g. Jožef Pajnič, so svoje delo predstavili tudi predstavniki sosednjih občinskih odborov, nam pa čestitali za dosedanje dobro delo in vodenje osnovne organizacije.

Še posebej zanimivo je bilo prisluhniti gospe Hildi Tovšak, ki nam je na kratko predstavila program stranke in njene globalne usmeritve. Povedala nam je nekaj zanimivosti o delovanju koalicije ter o nameravanem odstopu vseh strankinih ministrov v primeru, da predsednik vlade dr. Janez Drnovšek ne bo podpisal z nami koalicijske pogodbe, če bomo podprli interpelacijo proti zunanjemu ministru. Mag. Turk je posebej poudaril svoje pozitivne izkušnje pri sodelovanju z g. Pajničem in omenil, da smo resnično lahko zadovoljni s svojim delom, na katerega smo lahko ponosni.

Veseli smo bili mnenj in ob prepričanju, da smo na pravi poti, je mag. Margareta Atelšek, ki je vodila občni zbor, vsem prisotnim predstavila naše bodoče delo.

Poudarili smo, da smo krščanski demokrati občine Mengeš eden od členov v verigi Slovenskih krščanskih demokratov in se

zavedamo, da moramo s svojo trdnostjo zagotavljati eriotnost. Zato moramo in smo pripravljeni spoštovati osnovne, skupno določene usmeritve stanke in svoje delo usmeriti v doseganje skupnih ciljev. Le-to je porok za naš razvoj in rast.

Ker delujemo na majhnem in specifičnem območju, bo naše delo usmerjeno v doseganje splošnih in skupnih ciljev, tudi tistih, ki so pomembni za naše okolje.

Menimo, da ni potrebno posebej poudarjati, da je naš moto, biti dober in pošten gospodar in obljubljeni le tisto, kar bomo lahko storili. Okolje bo bolj ali manj vplivalo na naše delo, odločitve, uspehe in neuspehe in verjetno se bomo pogosto znašli v situaciji, ko bomo želeli delati dobro in pošteno, pa nam to ne bo omogočeno. Takrat bomo dvignili glas in vsem, ki nas bodo želeli poslušati, povedali, kolikšen je naš del krivde za neuspeh in kolikšnega je treba pripisati okolju.

Ker smo dobri gospodarji zagovarjamo idejo, naj pri delu prevladuje stroka, ne politični boj, ki pogosto vodi v apriornost in zato nestrokovnost, ki ni v interesu volivcev, zato tudi v našem ne sme biti.

Sklenili smo, da bomo o svojem delu redno obveščali občane in jih skušali čimbolj pritegniti k sodelovanju. Tako bodo čutili našo prisotnost in pripravljenost za to, da jim prisluhnemo in jih upoštevamo. Zavedamo se, da le ustrezna informacija (pravčasna in resnična) vodi k uspehu.

Svojim splošnim ciljem bomo pri delu sledili, saj smo jih vzeli za svoje že takrat, ko smo se, prepričani v njihovo vrednost in pomembnost, odločili, da dejavno sodelujemo v tej stranki. Na kratko pa poudarjamo tista področja svojega delovanja, ki se nam zdijo v tem trenutku v našem okolju najpomembnejša in



Pozdravni govor gospe Hilde Tovšak.

Foto: P. Leskovec

ZA SRCE
KORENINE
DOM
SKD

kjer čutimo, da lahko storimo korak naprej. Zato se bomo zavzemali predvsem za človeka, okolje in kulturno dediščino.

Zaposlitev je ena od osnovnih človekovih potreb, saj človek tako pridobiva sredstva za preživetje in ima občutek pomembnosti. Nikomur ne moremo dati zaposlitve, borili pa se bomo za oživitve gospodarstva in s tem odpiranje novih ali pred časom zaprtih delovnih mest. Tudi razvoj podjetništva lahko k temu pripomore, zato bomo v svojem kraju podpirali vsakogar, ki bo želel pošteno delati in bo poleg tega pripravljen še koga zaposliti.

Tudi razvoj kulture in športa sodi k skrbi za človeka, saj denar ni edino bogastvo. Pravo človekovo bogastvo je v njegovi notranjosti, ki mu daje moč in zadovoljstvo za premagovanje vsakodnevnih naporov.

Ko človek začuti, da je ustvaril nekaj pomembnega, ga zanima, kam gredo sadovi njegovega dela. Mi se bomo zavzemali za čim manjšo družbeno porabo, za varčno delovanje naše občine, zato bomo še naprej dejavno sodelovali pri vseh občinskih dejavnostih.

Občina Mengeš je gospodarsko, kulturno in športno dobro razvita. Vsem želimo pokazati, da se dobro zavedamo, da človek velja toliko, kolikor zna, zato bomo z vsemi naporji podpirali vse možne načine izobraževanja ljudi in jih prepričali, da je znanje potreba, ne moda. Ga. Atelšek je zato prisotnim predstavila tudi dejavnost podjetja MI AMIGO in prvi slovenski Center za mlajše odrasle, ki ga mnogi že dobro poznajo. Poudarila je, da je pri delu z mlajšimi odraslimi še posebej

spodbudna pomoč občine in njeno zavze-manje za razvoj kraja tudi na področju izobraževanja.

Še mnogo stvari sodi v delovanje naše stranke. Vse imamo skrbno napisano v naših planih dela za letošnje in naslednja leta.

Poleg skrbi za človeka je zelo pomembno varovanje okolja, kajti le zdravo okolje nas bo ohranjalo pri moči za delo in uživanje njegovih sadov.

Vsak Mengšan ve povedati toliko lepega o svojem kraju in njegovem izročilu. Mnogi se ne zavedamo niti desetine vsega bogastva, ki ga v skriva ta majhen, a pri-jeten kraj. Potrudili se bomo, da bodo tudi ostali izvedeli za naše lepote in posebnosti, da jih ne bomo ljubosumno skrivali pred drugimi, še manj pa uničevali ali dovolili, da jih uničuje zob časa. Za nami bodo ostali naši otroci, ki se bodo morda celo odselili, spomeniki pa bodo ostali. Nikamor ne bodo odšli, če jih ne bomo sami premaknili in vedno bodo spominjali tudi naše zanamce o pomembnih ljudeh in dogodkih. Zato naj stojijo, kjer so, naj obdržijo svoje ime, mi pa se bomo zavzemali za to, da bi zaustavili njihovo propadanje in pospešili obnovo, kjer je to potrebno in mogoče.

Srečanje smo sklenili z mislijo, da bomo lahko na vseh teh področjih uresničevali zastavljene cilje, samo če bomo imeli v svojih vrstah zanesljive in strokovne članë, ki bodo aktivno sodelovali in odgovorno prevzemali posamezne naloge. Zato smo prepričani, da naša moč ni v velikem številu, ampak v velikih ljudeh.

OO SKD MENGEŠ
mag. Margareta Atelšek

LDS
 LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

Minister Jelko Kacin, gost LDS

SLOVENIJA IN NATO

LDS Domžale je v goste povabil g. Jelka Kacina, ministra za obrambo Republike Slovenije. V dvorani Delavskega doma na Viru se je z njim pogovarjal poslanec v Državnem zboru Jože Lenič, na razgovor pa smo bili povabljeni tudi člani LDS sosednjih občin.

G. Jože Lenič je razgovor začel s kratkim opisom sedanje situacije na obrambno-varnostnem področju ter vprašal, ali bo Slovenija znala izkoristiti obdobje premikov, ko je po njegovem mnenju potrebno zavzemati strateške cilje v Evropi. Minister Kacin je v uvodni informaciji poudaril pomen varnosti, ki je največja vrednote za Slovenijo. "Odločili smo se za mir, zato smo se ločili od delov, kjer je potekala vojna," je poudaril minister, ko je govoril o pomembnosti miru in varnosti v Evropi, katere politični cilj je preprečitev novih varnostnih ločnic, med mirom in vojno. Opozoril je, da je Državni zbor sredi aprila sprejel stališče, da želi Slovenija zgotoviti svoj temeljni varnostni interes v okviru sistema kolektivne obrambe, ki ga omogoča članstvo v NATU. NATO je svoja pričakovanja do Slovenije in tudi do drugih držav zapisal v programskem dokumentu. Vrat ne zapira nikomur, opozarja pa na osnovne vrednote, ki jih je treba izpolnjevati. Slovenija želi z NATOM sodelovati kooperativno in

skupaj ohranjati mir in sodelovati na različnih področjih (usposabljanje, humanitarne akcije), hkrati pa gradi svoj obrambni sistem od začetka, kar je prednost, saj se tako lahko izogibamo napakam, pogledom in celo "norostim", ki ponekod trajajo stoletja. Predstavil je dosedanje oblike sodelovanja v okviru PARTNERSTVA ZA MIR, v okviru katerega je bil marca usklajen naš dvostranski partnerski program in poudaril, da je naša država prva začela individualne dialoge z NATOM, sledil pa bo obisk prvega človeka NATA v Ljubljani.

Minister je v tem delu razgovora skušal odgovoriti tudi na vprašanje; kaj hočemo in kaj želimo v okviru povezave z NATOM ter poudaril, da so to predvsem varnost, mir, napredek, stabilnost in blaginja, hkrati pa povedal, da sam ne bo predlagal vstopa v NATO, preden ne bo odgovorjeno prav na vsa vprašanja, ki spremljajo to področje.

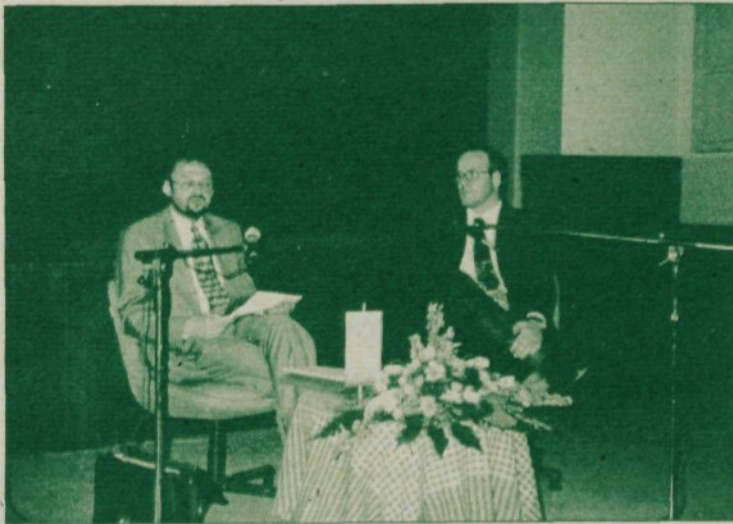
V razpravi je prisotne najbolj zanimal naš odnos do IFORJA, problema-

tika nakupa orožja, zlasti bojnih letal, "presajanja" že uveljavljenih obrambnih sistemov drugih držav na slovenska tla, kar je po mnenju ministra nemogoče, saj je vsaka država nekaj posebnega, primerenost koncepta oborožene nevtralnosti, problematika terorizma, ki nam je čedalje bližje, spremljanje dogajanj v sosednjih državah, še posebej naše sodelovanje na tem področju s Hrvaško.

Ob koncu je minister posebej poudaril, da približevanje NATU za nas pomeni vrsto prednosti, da pa naša država gradi svoj obrambni sistem, ki ga usklajuje in prilagaja sistemu NATA, ki bo s Slovenijo razširil stabilno Evropo.

OO LDS Mengeš

Pogovor z ministrom Kacinom je vodil poslanec v državnem zboru g. Jože Lenič.



STALIŠČA OO SDS MENGEŠ O PRORAČUNU OBČINE ZA LETO 1996

Javna razprava – spoštovanje postopka – usmeritve razvoja in poslovanja:

Občinski svet ni sprejel predlaganih usmeritev (memoranduma). Sprejemanje le-tega je bil razlog, da je bil proračun tako pozno sprejet. To pomeni, da bo poteklo

pōlovico mandata sedanji sestavi sveta in županu, ne da bi bile sprejete temeljne usmeritve poslovanja in razvoja. Svet se je tako odrekel, da v skladu s poslovnikom opravi javno razpravo. Mestna občina Ljubljana je imela javno razpravo o celotnem dokumentu, ki je bil dostopen vsem zainteresiranim vse dni v tednu.

SDS SDS
Social Demokratska stranka Slovenije

OO SDS je zato ob sprejemanju proračuna predlagala vsaj nujne usmeritve, ki bi obvezovale h gospodarnemu in prednostnemu ravnanju. Temu ustrezno je predlagala tudi popravke proračuna in predloge aktivnosti. Najpomembnejši sta naslednji usmeritvi:

1. Generalna usmeritev proračuna za leto 1996 in naslednja leta je vlaganje sredstev v celovito modernizacijo, prednostno komunalno, nato pa tudi cestno infrastrukturo, hkrati z izgradnjo lokalne distribucije plina, kabelskih jakotočnih in šibkotočnih povezav in javne razsvetljave. Ne dovoljuje se naložb v modernizacijo cest in javne razsvetljave v primerih, ko bo potrebno kasneje zaradi izgradnje ostalih infrastrukturnih vodov ponovno prekopavanje in poseganje v obnovljene ceste, ulice, zelenice in pločnike. Izjema so sredstva, ki jih mora zagotoviti občina Mengeš, zaradi aktivnosti pri načrtovanju in kot sorazmerni delež lokalnega dela investicije pri realizaciji preusmeritve magistralnega in regionalnega prometa iz Mengša.

Obrazložitev:

Temeljna dobrina občanov v lokalni skupnosti je urejena in vsem dostopna kanalizacija in zdrava pitna voda. V Mengšu je treba urediti kolektorske – glavne vode in ostale in vsem, če to ne povzroča nesorazmernih stroškov, omogočiti priklop na kanalizacijo. Zamenjati je treba tudi vse zastarele azbestne vodovodne cevi. Brez urejene komunalne in cestne infrastrukture ni možna urbanistična in poslovno-stanovanjska aktivnost. Izgled naselij je možno dokončno urediti samo z dobro infrastrukturo. S projektom plinifikacije, to je izgradnje lokalne distribucije plina in ostalih kabelskih sistemov, imamo priložnost postopno in načrtno pristopiti k mo-

dernizaciji celotne infrastrukture. Cilj je obnova vse komunalne infrastrukture in modernizacija cest in ulic, pločnikov in zelenic. Preprečiti se mora nenačrtno večkratno razkopavanje. Projekt zahteva dobro sistemsko, strokovno in večletno načrtovanje in ustrezno planiranje proračunskih sredstev in sofinanciranje občanov, kot je to potekalo že v preteklosti.

2. Generalna usmeritev proračuna je tudi reševanje cestne problematike državnega značaja. Občina Mengeš mora zagotoviti v planih države prednostno rešitev problematike magistralnega in regionalnega prometa skozi Mengeš.

Obrazložitev:

Magistralni in regionalni promet skozi Mengeš bo postal nevzdržen v času gradnje avtoceste na odseku Blagovica – Ločica. Promet bo potekal skozi Tuhinjsko dolino več kot tri leta! Občina Kamnik si je

zagotovila izjemno velika sredstva za modernizacijo svoje cestne mreže (skoraj 10 mio DEM). Na našem območju se predvideva tudi izgradnja obvozne štajerske magistralke Želodnik – Vodice. Občina mora tudi z ustrežno postavko v proračunu in predvsem s svojo temeljno usmeritvijo resno pristopiti k reševanju tega problema. Zato predlagamo ustrezno visoko postavko 10 mio SIT. Predlagamo za to posebno "razvojno" postavko v proračunu. Proračun države za leto 1997 naj bi bil sprejet še pred volitvami, tako da je možno še v letošnjem letu skleniti ustrezne pogodbe o sofinanciranju. V primeru, da je ne bo možno izkoristiti, pa se z rebalansom preusmeri v modernizacijo infrastrukture. Dejstvo je, da se bo realizacija temu ustrezno pomaknila v prihodnost, če se bo odlašalo z odločnimi aktivnostmi.

Vprašanja, pobude:

Postavili smo tudi 13 pobud in vprašanj v

zvezi s proračunom - pomanjkljivi podatki, nerealnost indeksov, plače niso predstavljene po segmentih, vprašljivost velikega povečanja prihodkov, gospodarjenje s skupnim premoženjem bivše občine Domžale, za nekatere sklepe sveta zahtevato, da se preveri njihova zakonitost.

Zaljuček:

Namen OO SDS Mengeš je opozarjati na probleme, pomagati pri reševanju težav in preprečevati pomanjkljivosti, ki vodijo v negospodarnost, nepravilnost in nepoštenost postopkov. Pri tem smo, kljub majhni skupini, sorazmerno uspešni.

VABILO! Vse, ki ste pripravljeni prispevati in pomagati pri naših prizadevanjih, vabimo k sodelovanju. Obrnete se lahko na naše člane ali pa pridete na enega naših sestankov.

Tomaz Štebe

predsednik OO SDS Mengeš

PODPORA

ZA prvi korak do neposrednih in večinskih volitev.

PROTI cefranju volilnih glasov po (strankarskih) listah, nepripravljenosti in nemoči karkoli resnično izboljšati.

Prosimo podporo za uveljavljanje volilnega sistema, kjer bo glas volivk in volivcev dobil v resnici izbrani kandidat in kjer bo vsak volilni okraj imel svojo poslanko ali poslanca. Prosimo torej podporo za začetek uveljavljanja neposrednih volitev, to je večinskega volilnega sistema.

Enostavno povedano, volitve poslank in poslancev po volilnih okrajih bodo enake volitvam županov in županov po občinah.

Draga volivka, spoštovani volivec, vabimo Vas, da osebno oddate pisno zahtevo pobudam za neposredne in večinske volitve, enakomerno zastopnost vseh delov Slovenije, zasto-

panost Slovencev po svetu in za možnost odpoklica poslanca na predčasnih volitvah.

Pobude lahko overite samo osebno na



Upravni enoti v Domžalah (stavba Občine Domžale, soba 10). Potrjen in podpisan obrazec pobude oddajte pooblaščenim predstavnikom SDS na stojnici pred Občino Domžale. Uradne ure so vsak ponedeljek (od 8. do 14. ure), sredo (od 8. do 12. in od 14. do 18. ure) in petek (od 8. do 13. ure). Velja za občane občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče.

Najprej Vas prosimo, drage volivke, spoštovani volivci, za podporo pri zbiranju 40.000 podpisov zahteve Državnemu zboru, da razpiše referendum, na katerem bi se lahko Vi sami opredelili o uvedbi neposrednih volitev poslank in poslancev Državnega zbora po dvokrožnem večinskem principu.

Prosimo Vas tudi za podporo pri izjasnjevanju na referendumu. To neposredno izjasnjevanje ljudske volje mora po zakonu in po predložitvi 40.000 podpisov razpisati Državni zbor v roku 30 dni. Na koncu Vas prosimo za javnomnenjsko in medijsko podporo (pisma bralcev, pisma poslancem, itd.), da se ustavna pravica odločanja na referendumu spoštuje in da poslanke in poslanci spoštujejo večinsko mnenje, izraženo na referendumu. Podpora bo, zaradi očitnega odpora do uvajanja poštenega volilnega sistema, potrebna tudi zato, da se volilni zakon sprejme po hitrem postopku. Večinska volja za neposredne in večinske volitve je po javnomnenjskih anketah skoraj zagotovljena. Če bo izražena tudi na referendumu, bi moral Državni zbor to voljo spoštovati in sprejeti zakon pravočasno, torej do razpisa volitev. V nasprotnem primeru bo vprašljiv rezultat volitev, ki bi potekale po postopku, ki mu večina nasprotuje. Po hitrem postopku so bili na primer sprejeti zakoni in podeljena ogromna državna sredstva, ki niso koristila podjetjem TAMu, Splošni plovbi, Papirnici Radeče...

Večina poslank in poslancev ter njihovih strank v državnem zboru ni pripravljena

sprejeti neposrednega volilnega sistema. Očitno delujejo v lastnem interesu in interesu svojih strank ter skušajo uveljaviti za njih ugoden zakon o poslancih (skrivanje na strankarskih listah) in preprečiti za njih neugoden zakon, ki bi uveljavil popolnoma razvidno in neposredno glasovanje za kandidata ali kandidatko. Očitno si večina v sedanji sestavi državnega zbora želi zagotoviti visoke odpravnine in predčasno upokožitev ali pa vsaj ponovno izvolitev posredno preko (strankarskih) list sedaj veljavnega volilnega zakona.

Predvidevanja ob spoštovanju demokratičnih načel in ljudske volje:

Zbranih najmanj 40.000 podpisov podpore za razpis referendumu: konec maja 1996 (rok je 21. junij). Referendum za ugotavljanje ljudske volje o neposrednih in večinskih volitvah: konec junija 1996.

Sprejem ustreznega volilnega zakona pri večinski podpori na referendumu po hitrem postopku: avgust 1996. Možnost poštenih volitev (odvisno od kandidatov, strank in odločitve volivk in volivcev): nov., dec. 1996

mag. Tomaž Štebe
predsednik OO SDS Mengeš

V TRZINU ŽE SEDMIČ POVORKA V ČAST SV. FLORIJANU

V nedeljo dopoldan je bila v župnijski cerkvi sv. Florjana v Trzinu če sedmič slovesnost, posvečena zavetniku gasilcev sv. Florjanu, ki praznuje 4. maja. Na tradicionalni povorki v Trzinu je sodelovalo 160 gasilcev, številne narodne noše in Mengeška godba pod vodstvom kapelnika prof. Franca Gornika, ki so spremljali pevce tudi pri sv. maši.

Prvo povorko so v Trzinu organizirali že leta 1906, ko so ustanovili Gasilsko društvo Trzin. Pred drugo svetovno vojno je povorka krenila iz Mengša, kjer so se zbrali mengeški godbeniki in gasilci in šli v povorki skozi Loko pri Mengšu do Trzina, kjer so jih pred Kraljevim znamenjem čakali trzinski gasilci. Skupaj so nato odšli k sv. maši in nato na veselico k Narobetu. Tako so se zbirali ob praznovanju sv. Florijana vse do leta 1947, ko je država povorke in slovesnosti prepovedala... Velika povorka pa je bila ponovno organizirana po ulicah Trzina leta 1990, ko je sodelovalo kar 180 gasilcev.

Na letošnji jih je sodelovalo 160, in sicer iz Mengša, Loke pri Mengšu, Radomelj,



Povorka v čast sv. Florijanu v Trzinu.

Sv. Florijan,
zavetnik gasilcev,
praznuje 4. maja.



Homca, Vira, Pšate, Jarše-Rodica, Doba, Domžal, Stoba, Topol, Dragomlja, Vogelj in Trzina. Cerkveni obred pa sta vodila trzinski župnik g. Pavle Krt in g. kanonik Tone Štrukelj. Za sv. Florjana lahko trdimo, da je zelo znan in čaščen svetnik. Njegove podo-be ne vidimo samo na gasilskih domovih, ampak tudi na kapelicah, kako prihaja na pomoč in gasi, kjer je požar ogrozil hišo ali kakšno drugo poslopje.

Sv. Florijan je živel v 4. stoletju na zgor-njem avstrijskem, bil pa je tudi rimski vojak. Ker je bil velikodušen in vedno pri-pravljen pomagati ljudem v stiski, se je ljudstvu kmalu priljubil...

Takšno pa je tudi poslanstvo gasilcev, vedno so pripravljeni pomagati, kadarkoli je ogroženo imetje ali življenje bližnjega, neglede na nevarnost.

Kot pa sta po slovesnosti povedala Janez Štebe, predsednik PGD Trzin in poveljnik društva Ivan Ručigaj, društvo letos praznuje že 90-letnico svojega delovanja. Osrednja slovesnost bo 6. junija, ko bodo prevzeli čisto novo motorno vozilo.

Janez Kubar

MORAVŠKI SEJMI SO SLABO OBISKANI

Moravški sejmi imajo tradicijo, jim jo je podelila takratna oblast leta 1804. Na dan sv. Matija, sv. Jerneja in sv. Martina. Te pravice je Moravčanom dal domačin DETELA iz Moravč. Za sejme je skrbel vaški odbor, ki so ga imenovali gospodarski ali vaško oskrbnništvo. Odbor so imeli pravico izvoliti le gospodarji Moravč in Trzina. Četrta in peti moravški sejem je kupil Martin OBLAK iz Moravč. Pristojbino za šesti sejem je plačal Anton BIZILJ (Balja). Pravico za vseh šest sejmov so pridobili Moravčani sami.



Ribničan-Urban po celem svetu znan.

Foto: Angelca NOVAK

letu 1933 pa že 250 dinarjev. Dovoljenje za takoimenovani sedmi sejem so Moravčani dobili v letu 1960 za 17. decembra.

Veliko prodajalcev prihaja iz različnih krajev Slovenije. Že v zgodnjih jutranjih urah si postavijo svoje stojnice, na katerih razstavljajo in prodajajo suho robo iz Ribnice in okolice. Le teh je največ na sejmu z lesenimi, pletenimi in dugimi izdelki, ki gredo dobro v prodajo. Na stojnicah ponujajo predvsem izdelke domače obrti. Videti je tudi izdelke s

bilo predložiti vse stare listine, veljavni tržni red za kramarske in živinorejske sejme s cenikom, višino pristojbine in načrt za živinski sejem. Pobiranje sejemskih pristojbin je odbor dajal v zakup. Odbor je moral skrbeti za ureditev sejma, obnavljati ograje, vzdrževati prostor za živinozdravnika, skrbeti na čistočo in druge obveznosti na sejmih. Živinski sejem je bil nekoč pri Kavku, pozneje na Mrkeskovem vrtu,

Davnega leta 1905 je bila sklenjena pogodba med Mrkeskom in vaškim odborom, da se le ta obnovi vsakih šest let, najemnina pa je znašala 15 kron, v

komercialno sejemsko ponudbo. Moravški sejmi so nekoč prinašali lepe dohodke, saj so prišli na svoj račun tudi birtičarji. Najbolje obiskana sta sejma sv. Matije in Martinov. Sejme pripravijo v središču Moravč ob cerkvi, kamor postavijo stojnice, na katerih imajo prodajalci razstavljeno tekstilno blago, pletenine, lončeno posodo, železnine, keramične in pletene izdelke, različno leseno in železno orodje, rože, semena in tudi kičaste izdelke. Na vseh sejmih je izbira velika, samo "cvenka pri-manjkuje," pravijo obiskovalci sejmov.

Zadnji moravški velikonočni sejem je bil 1. aprila letos. Na sejmu si kmetje in drugi

Deželna vlada v Ljubljani je 11. junija leta 1890 izdala Odlok o določitvi sejmov. Določeni so bili dnevi: sv. Matija 24. februarja; ponedeljek v Velikem tednu sv. Janez 16. maja; sv. Alojzij 21. junija, torek po sv. Jerneju (24. avgust) in 11. november na dan sv. Martina. Če je določen sejemski dan praznik, se ta prestavi na prihodnji delavnik.

Kot se spominjajo starejši Moravčani, je leta 1911 moralo vaško oskrbnništvo obnoviti stare pravice sejmov. Potrebno je

PRI SOSEDIH

občani kupijo vse tisto, kar se največkrat v trgovinah ne dobi. Za ta sejem je bilo značilno, da kupcev ni bilo ravno veliko, saj ni posijalo sonce, temveč so padale snežinke in tudi mrzlo je bilo. Te zime letos pač ni konec, so tarnali prodajalci za stojnicami, pa tudi kupcev ni bilo veliko. Tako je bil sejem slabo obiskan, čeprav je bilo na stojnicah razstavljenih veliko takih artiklov, ki gredo po izkušnjah prodajalcev dobro v prodajo.

Vreme je bilo krivo, da ni bilo središče Moravč polno stojnic, na njih pa vsakovrstna ponudba, kakršno starejši domačini pomnijo še z nekdanjih sejmov izpred prve in druge svetovne vojne.

Oživiljeni velikonočni sejem ohranja le del dediščine na moravškem, saj je večina v dopoldanskem času zaposlenih. Naj omenim, da kmetje skoraj na vse sejme pripeljejo male plemenske pujske, pa tudi starejše pitance za zakol.

Jože NOVAK

Inštruiram

ANGLEŠKI JEZIK

za osnovnošolce in srednješolce

(v popoldanskem času).

INFORMACIJE PO TELEFONU

739 308

MENGŠ

Popravek čestitke, objavljene v aprilski številki glasila Mengšan.

Objava na 27. strani se pravilno glasi:

"Občinski odbor socialdemokratske stranke Slovenije (OO SDS) Mengeš: Vsem občankam in občanom želimo prijetne praznike 27. april in 1. maj, še posebej tistim, ki cenijo našo državnost in ki s poštenim delom zaslužijo plačilo."

PRAZNIKI IN OBIČAJI

OB 9. MAJU - DNEVU ZMAGE NAD FAŠIZMOM

Fašizem in nacizem. Ti dve besedi skrivata drugo svetovno vojno in s tem veliko gorja, ki ga je ta vojna povzročila (vsaka vojna prinese veliko hudega). Za vsem tem stoji človek, človek proti človeku... (vedno je človek proti človeku, včasih še proti samemu sebi!).

Fašizem in nacizem sta dve veliki ideologiji v 20. stoletju, ki sta nastali iz nestabilnih političnih razmer v prvi svetovni vojni. Ljudje so mislili, da bodo šibke demokratične vlade zamenjane z močnim vodstvom in da bodo prikrajšani posamezniki zadovoljeni.

Vsi fašisti in nacisti so verjeli v močno, nacionalistično državo, ki ji vlada diktator s podporo svoje vojaške stranke. Fašistična in nacistična stranka sta bili dve izmed največji polomij v človeštva.

Obe stranki (fašistična in nacistična) sta imeli tudi svoje simbole (znake). Fašistična stranka v Italiji, pod vodstvom Benita Mussolinija, je imela za svoj simbol fašizma snop, sveženj, ki je bil simbol starih rimskih oblasti. Pripadniki te stranke so bili oblečeni v črno uniformo. Nacistična stranka pa je imela za svojega voditelja Adolfa Hitlerja. Za svoj simbol so izbrali kljukasti križ in rjavo uniformo.

Danes nekateri celo rišejo na zidove kljukaste križe. V Nemčiji so v nekaterih mestih nekakšne skupine, ki slavijo Hitlerja in njegovo nacistično Nemčijo. Teh ljudi ne razumem. Zakaj to počno? Ali ni bilo takrat dovolj prelivanja krvi in sovraštva? Ali hočejo s tem poniževati vse žrtve, ki so umrle v tej vojni?

V zgodivini je zmeraj tako: kaj bi bilo, če bi bilo drugače, kaj bi bilo, če ne bi bilo tako? Tudi fašistična in nacistična stranka sta imeli "veliko srečo", da sta prišli (vsaka v svoji državi) na oblast. Splet zgodovinskih okoliščin, naključij in denar so veliko pripomogli k temu. Zgodovinske okoliščine so bile za prihod fašistov in nacistov na oblast ravno pravnje. Bilo je obdobje nekaj let po koncu prve svetovne vojne in obe stranki sta našli kar nekaj stvari, ki sta jih v svojih prevarah (lažnih propagandah) izkoriščali. Prej sta bili Nemčija in Italija čisto na "tleh", potem pa sta se naenkrat pojavila dva človeka (Hitler in Mussolini), ki sta jim vlila novo upanje, jim obljubljala rešitve, in to do take mere, da (so) bi šli zanju v smrt ali pa bi dali svoje življenje.

Tudi denar sta dobila (kdor ima denar, ima moč in kdor ima moč, ima oblast) od bankirjev, industrijalcev in drugih predstavnikov "višjega" sloja prebivalstva. Med temi bogatejšimi sloji pa edino Židje niso finančno podprli Hitlerja. Židje so bili pred drugo svetovno vojno najbolj premožni prebivalci v Nemčiji (imeli so tudi nekatere pomembne vloge v javnem življenju). Ker ga niso podprli, je bil to gotovo še en vzrok več, da se je Hitler prav posebej trudil, da bi uničil vse Žide (v ta namen so ustanovili koncentracijska taborišča, ki so bila najhujši "izum" nacistične vlade. Tam so z ljudmi ravnali tako nečloveško, da se nam še v najstrašnejših sanjah ne more sanjati kaj takega!).

Nekaj let potem, ko sta Hitler in Mussolini prišla na oblast, sta začela z osvajalno politiko. Najprej je šlo še dokaj mirno, kljub Mussolinijevim spopadom v Etiopiji in Albaniji, so velesile obema popuščale. Popustile so predvsem Hitlerju pri njegovih ozemeljskih zahtevah. Po zasedbi Čehoslovaške in po 1. septembru, ko je Hitler napadel Poljsko, sta Anglija in Francija končno Nemčiji napovedali vojno. 1. septembra se je začela krvava 2. svetovna vojna. V tej strašni moriji je ugasnilo več kot 50 milijonov življenj. Na milijone otrok je osirotelo, na milijone ljudi je postalo pohabljenih ali kako drugače ranjenih, na milijone jih še zdaj čuti posledie atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju! Milijarda ljudi je ostala brez strehe nad glavo ali je še kako drugače občutila največje posledice vojne, ogromno je bilo materialne škode!

In sedaj se lahko vprašamo in vidimo, da nobena vojna nima nobene dobre strani. Ta svetovna morija naj nam bo v opomin ves čas! Pa nam je? Celotno obdobje po 2. svetovni vojni, še posebej tragedija na tleh nekdanje države Jugoslavije, me pušča v negotovosti in mi daje misliti: je zgodovina tako slaba učiteljica ali pa je človek slab učenec?

Dejan Pirč

MEDOBČINSKA SLOVESNOST

OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU

Medobčinski odbor Združenja borcev in udeležencev NOB Domžale je v sodelovanju z vsemi občinami na območju nekdanje občine Domžale 27. aprila 1996 popoldne pripravil osrednjo medobčinsko slovesnost ob 27. aprilu – Dnevu upora proti okupatorju. Dom krajanov v Žejah ni mogel sprejeti vseh obiskovalcev, ki so želeli prisostvovati pravemu partizanskemu mitingu. Ta bi bil na prostem lahko še prijetnejši, vendar jo je tokrat organizatorjem zagodlo slabo vreme.

Po krajšem promenadnem koncertu, s katerim se je pred domom predstavila Godba iz Moravč, se je v domu z Zdravljico pričela daljša slovesnost, ki jo je uvedel član vodstva Medobčinskega odbora Združenja borcev in udeležencev NOB g. Rajko Hafner, ki se je spomnil dni pred 55 leti in poudaril tedanjo enotnost in pomen OF in partizanskega gibanja za osvoboditev Slovenije izpod okupatorja. Opozoril je na vse pomembne mejnike na poti do današnje samostojne Slovenije in poudaril pomen narodnoosvobodilnega boja, brez katerega tudi današnje Slovenije ne bi bilo. Zaželel je vsem prijetno praznovanje in večjo enotnost vseh političnih strank pri oblikovanju jutrišnjega dne naše domovine. Za njim smo slišali pozdrave predstavnikov vseh štirih občin: Domžale (g. Milan Pirman), Moravče (g. Milan Brodar), Mengeš (g. Branko Lipar) in Lukovice (g. Milan Drčar) ter predstavnike občin, ki jih je na oder povabil voditelj partizanskega mitinga g. Andrej Zajc.

V kulturnem programu so sodelovali Šentviški zbor iz Šentvida pri Lukovici, Mešani pevski zbor Društva upokojencev iz Moravč, Godba iz Moravč, harmonikarji in domači recitatorji Športno rekreativnega društva Konfin, ki se jim je pridružila tudi recitatorka Francka Kosmač, svojo najnovejšo knjigo pa je predstavil znani pisatelj Ivan Jan.

Po uradnem delu slovesnosti je večina udeležencev ostala na prijetnem družabnem srečanju z vedno prijaznimi prebivalci.

V. Vojska

OD KRIŽEVEGA TEDNA DO BINKOŠTI

Vse više in više se vzpenja sonce po nebesnem oboku. Trave in žita valovijo v razkošnem zelenju. Sadno drevje odcvi-ta in pripravlja plodove. Poletje obeta obilje pridelkov.

V tem času vnovič vzbuja skrb za letino. Mimo je strah pred mrazom, zdaj grozi huda ura z viharjem in točo, da v kratkem času uniči trud in up kmetovalca, grozi tudi suša, da izžge letino. Kar doživlja kmetovalec v današnji dobi, je okušal že njegov davni prednik.

Prav zato je s **prošnjimi obhodi** po poljih med mladimi sevami prosil duhove in božanstva, da bi mu varovali letino in mu naklonili bogat pridelek. Krščanstvo je te obhode prevzelo in jih pokristjanilo. Uvedli so jih baje najprej v Franciji, nekako od leta 1880 jih obhajamo povsod. Svoje dni so obhodi trajali teden dni pred vnebohodom, danes so ostali samo zadnji trije dnevi.

Med **prošnjimi procesijami** molijo za blagoslov polju in posevkom, za varstvo pred sušo in neurjem in za božjo pomoč.

Procesije so se vile svoje dni od farne cerkve po javnih potih med njivami v bližnjo podružnico ali celo v sosednjo župnijo. Skrb za letino je gnala ljudi zlasti na Gorenjskem in Koroškem, da so naročali posebne **“vremenske” maše**. Take maše se je udeleževala vsa soseska. Na Gorenjskem tisti dan vsaj dopoldne niso opravljali poljskega dela, pač pa so raznašali po njivah blagoslov-

ljeno vodo, ki jo je pri maši blagoslovil duhovnik. Prošnji dnevi so lahko priprava na praznik Kristusovega vnebohoda. Ta praznik je eden najstarejših praznikov krščanstva, obhajali so ga že proti koncu 3. ali v začetku 4. stoletja.

Vnebohod sklene velikonočno štirideset-dnevje in zato pristane vedno na četrtek. Ko pri veliki maši duhovnik prebere evangelij, ki pripoveduje, kako se je Kristus vzdignil v nebo, ugasne diakon velikonočno svečo, ki je kot simbol Kristusa gorela med službo božjo ves čas od vstajenja dalje.

Za vnebohod so na Slovenskem v rabi različni ljudski nazivi kot: "veliko Telovo", "križevo", "križni četrtek". Iz nemščine je popačenka "afren" (Auffart), ki jo srečujemo po nekaterih krajih na Gorenjskem, pa tudi na Dolenjskem.

Cerkev, ki je neukemu ljudstvu vedno rada nazorno prikazovala verske resnice in dogodke iz "zgodovine odrešenja", je tudi na praznik vnebohoda prirejala v bogoslužnem okviru **prizor vnebohoda**. Kip vstalega Zveličarja, ki je od Velike noči stal na oltarju, so s posebnim obredom dvignili pod cerkveni strop, kjer je skozi odprtino izginil pod streho. Kip je stal na mizi med dvema lestvama. Duhovnik ga je pokadil s kadilom, ga prijel, nato pa začel dvigovati vedno višje in višje in zraven pel z vedno višjim glasom:

**Ascendo ad patrem meum et
patrem vestrum halleluja.**

(Odhajam v višavo k svojemu očetu in vašemu očetu, aleluja.)

Verjetno je bil na glavi kipa pritrjen obroček in na njem vrhica, po kateri so, stoječ na obeh lestvah, kip počasi dvignili do stropa. Dokler ga je bilo videti, je duhovnik kadil s kadilom. Nato je kip izginil – kako in kje, obrednik ne pove. Cerkevno opravilo je bilo po praznični

molitvi zaključeno. Sledil je zlasti mladini namenjeni del. Z vrha sta se namreč nenadoma spustili lutka v podobi hudiča in bel golob, na tla pa so se vsule različne dobrote, sadje, lect in podobno, za katere so se zlasti fantiči v cerkvi vneto ruvali. Če je bil vrišč prehud, je sledilo še nekaj curkov vode.

Spomin na nekdanje pomladansko slavje so še danes predpisane vnebohodne obredne **jedi**.

Z vnebohodom je ponekod povezana vera, da je treba na ta dan jesti nekaj "letečega", se pravi perutnino. Praznik vnebohoda je tudi "vremenar". "Če je na križevo grdo vreme, je slabo za ljudi, ker morajo kupovati živež". "Če na vnebohod dežuje, je iz vsake moke dober močnik".

BINKOŠTI

O binkoštih mislimo že od nekdanj tudi na **birmo**. Kaj je Birma? Birma je sprejem mladih ljudi v občestvo vernikov.

Slovesen sprejem v občestvo odraslih poznajo vsi prvobitni rodovi na Zemlji. Znanost ga imenuje "inicijacija" (uvajanje). Dečke (in deklice) v določeni starosti uvajajo v svet odraslih s posebnimi obredi, celo z mučnimi in ponekod tudi krvavimi preizkušnjami.

Tudi cerkev je določila sprejem mladih ljudi v občestvo polnovrednih kristjanov z zakramentom svete birme, kjer birmanci prejmejo Sv. Duha. Obred z majhno podrobnostjo – rahlim udarcem po licu – nehote spominja na inicijacijo.

Za šolarje in šolarke iz vernih družin je birma velik dogodek ob vstopu v življenje. Tako ali pa še bolj je bilo v prejšnjih časih. Ni bilo sicer toliko zunanega blišča kakor danes, tudi "birmanske ure" so bile komaj znane, bilo pa je dosti notranje prazničnosti.

Staršem je bila prva skrb najti dobrega

botra ali botro. Niso gledali toliko na premožnost. Glavno jim je bilo, da je boter obetal izpolnjevati svoje dolžnosti, da bo namreč "z besedo in zgledom podpiral svojega birmanca v krščanskem življenju." Birmanec ali birmanka sta morala nato še sama prositi botra ali botro. Šele potem, ko sta boter ali botra tudi njima "dala besedo," je zares veljalo.

Odslej naprej sta odločala glede birme samo boter ali botra. Šega je zahtevala, da sta kupila svojemu birmancu ali birmanki novo obleko. Klobuk so ponekod kupili fantu starši in sicer kar "moško" številko. Tako mu je za birmo glava po klobuku zvonila in ko bi mu krajci ne sloneli napol na ramah, napol na tilniku, bi fant ne bil nič videl izpod njega. Klobuk naj bi imel vse življenje. Od birme do ženitve so ga iz omare vzeli samo ob največjih praznikih, in še tačas samo za v cerkev, tako da je bil na dan poroke kakor nov... Za birmanko je bila stvar prijetnejša. Botra ji je kupila za na glavo venček iz umetnih rož.

Med birmancem in botrom nastane po cerkvenem nauku duhovo sorodstvo. To so naši starši vselej tudi očitno pokazali. V Trziču je šel vsak moški vedno odkrit mimo hiše, kjer so bili doma botri njihove rodbine, čeprav ni bilo nobenega ne pri oknu ne okoli hiše. Ko bi ga bil mimo-idočega vprašal, zakaj nese klobuk v roki, bi bil prav po tržiško ves začuden odgovoril: "Ješta no, al ne veš, da smo pr tel hiš u botrine?" Hvaležnost in spoštovanje do botrov sta bila sploh – in sta še danes – dolžnost za vse življenje. Botru ali botri je bilo treba voščiti h godu. Dokler sta bila birmanec ali birmanka še otroka, je navadno "Miklavž nosil" tudi pri botru ali botri. In če je birmanec umrl, je prišel boter k pogrebu. Če pa je umrl boter, je moral tudi birmanec za pogrebom.

V Ljubljani je bila birma za "mestne" birmance na binkoštno nedeljo, za podeželske v ponedeljek. Bližnji ali bolj

oddaljeni okoličani so se pripeljali na kolésjih. Sicer pa škof birmuje po določenem redu čez leto po vsej škofiji.

Škofov prihod je bil vedno praznik za vso faro. Pozdravljali so ga slavoloki in okrašeni mlaji, ko se je njegova kočija bližala farnemu središču.

Veselo vznemirjenje je zbujalo v birmancih in birmankah škofovo "izpraševanje". V dveh vrstah so se postavili po dolžini cerkve in škof je z župnikom hodil od enega do drugega. Župnik je postavil vprašanje, škof pa je pokazal: "Ti!" Kakšen ponos, če se vprašanemu ni zataknilo! To je bil dan pred birmovanjem popoldne.



Naslednji dan je prišel boter že zgodaj po svojega birmanca. Temu je bilo navadno nerodno v novi pražnji obleki in z novim klobukom, toda pričakovanje neznanega obreda je premagalo zadrego. Marsikatero birmanko je zjutraj doletela še huda preizkušnja. Soseda ali pa mati sta ji z neko vročo pripravo nakodrali lase. Da včasih ni šlo brez opeklin in solzá, je razumljivo. Toda tudi to se je dalo prestati.

Vse je bilo nared, hajd v cerkev! V cerkvi je bilo treba poskrbeti za pravšnje mesto. Po opravljenem obredu in prejetem sklepem blagoslovu so botri in

botre s svojimi birmanci in birmankami zapustili cerkev. Pred cerkvijo so kramarji že zgodaj postavili svoje stojnice. Birmanci in birmanke so med potjo v cerkev le skrivaj pogledovali po razstavljenih zakladih. Zdaj pa so se s svojimi botri ustavljali pred gostobesednimi prodajalci. Boter je segel v žep in nakupil predvsem lecta in sladkarij. Birmanec in birmanka sta si ga naložila polno culo. To je bilo veselje! Tudi rožni venec, lepo bel, in mašna knjižica, morda celo z zlato obrezo, naj bi bila stalen spomin na prejeti zakrament. In če sta smela priložiti še kakšno ceneno igračo, je bila sreča že brezmejna.

Če sta bila boter in birmanec z dežele, sta zavila v gostilno, kjer so bili spravili koleselj in konja in kjer je čakal voznik. Po izdatnim kosilu in se odpeljali domov. Če pa je bila birma doma, pri fari, je čakalo slavljenca na birmančevem domu slovesno kosilo. Botra ali botro – in seveda tudi slavljenca – so primerno počastili in pogostili.

Zgodilo se je, da sta se boter ali botra izkazala še s posebnim spominskim darilom, morda s srebrnim "križavcem" (tolarjem) Marije Terezije, ki je bil tedaj vreden dva goldinarja – majhno premoženje za tiste čase. Zato je takoj po kosilu smel srečni birmanec med svoje vrstnike, da jim je pokazal dišeče darove. Odrasli pa so imeli gostijo še vse do večera.

Tako je minil starosvetni birmanski praznik v skromnosti, a vendar v nič manjšem veselju kakor dandanašnjij.

Navade se spreminjajo. Lect in križavec je dandanes zamenjala ura, kolo ali celo motor, koleselj se je umaknil razkošnemu avtu. Birmanke so bele kakor neveste in birmanci – ti so navadno kar brez klobukov...

*Po N. Kuretu:
odlomke iz 2. dela "Poletje"
povzel in povezal
Franc Veider.*

SODELOVANJE VRTCA 'SONČEK' S CENTROM ZA MLAJŠE ODRASLE- CMO

V našem vrtcu že od ustanovitve Centra za mlajše odrasle z njimi aktivno sodelujemo. Že ob prvem obisku udeležencev CMO smo naredili načrt, kako si bomo pomagali oziroma sodelovali. Z veseljem ugotavljamo, da smo v tem času uresničili velik del načrtovanega. Dekleta in fantje iz CMO so za naše otroke pripravili dramtizacijo, spremljali so nas v gledališče, skupaj smo nastopili v Domu počitka Mengeš, šivajo za naše koticke, prepleskali so nam igrala, obenem pa so se seznanili z življenjem in delom v našem vrtcu.



Ob koncu šolskega leta ugotavljamo, da je bilo naše sodelovanje uspešno, zato si želimo tudi v bodoče sodelovati s Centrom za mlajše odrasle.

vzgojiteljice iz vrtca Sonček



Dajmo, Ludvik!

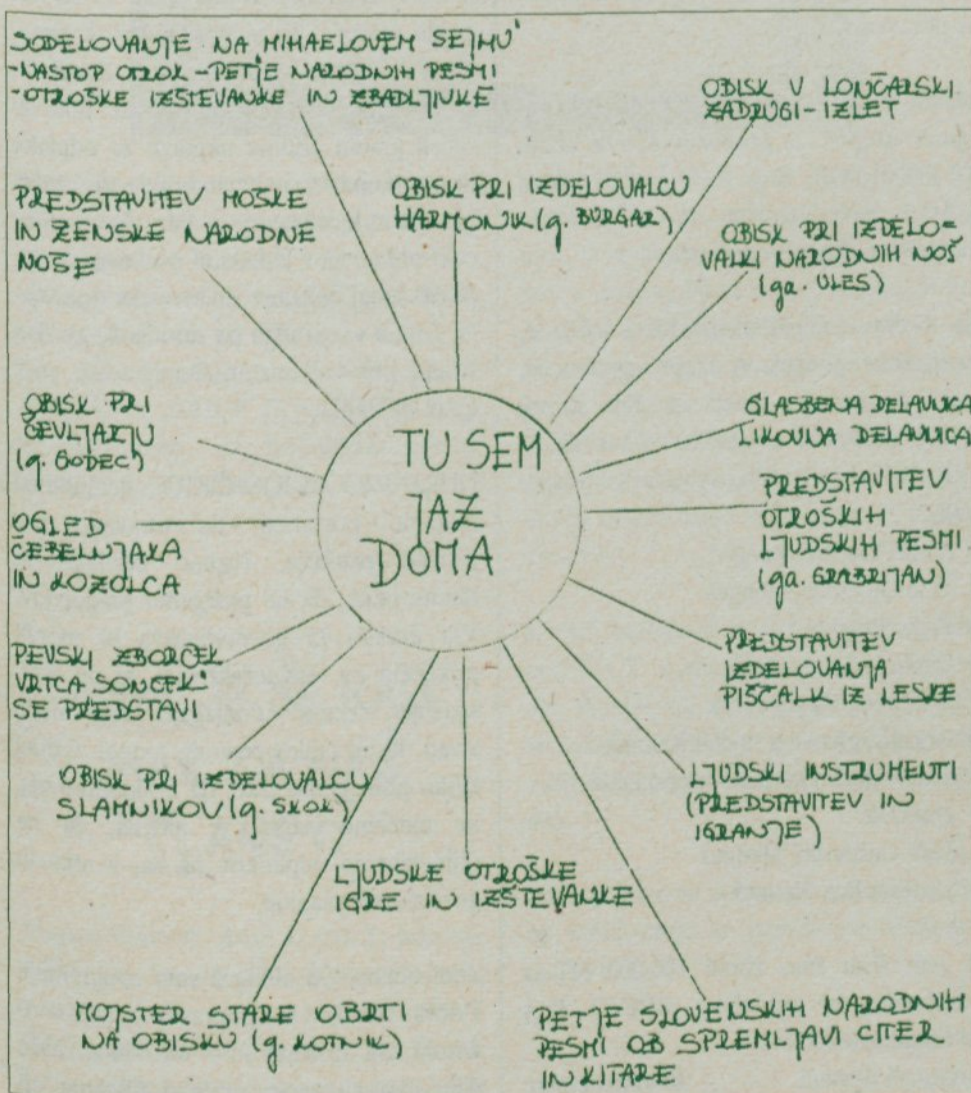
OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE V VRTCU SONČEK



Glej, da bo vse pobarvano!



PROJEKTNO DELO VRTCA 'SONČEK' za šolsko leto 95/96 in 96/97



Otroci in vzgojiteljice smo preživeli nepozabno urico z glasbenikoma Grabrijan. Ob .petju ljudskih pesmi, igranju na harmoniko, lončeni bas, žvrgljo, ropotuljo, predstavitvi gorenjske narodne noše in plesu, sta s svojo strokovnostjo, pristrčnostjo in neposrednostjo otroke popeljala v čas naših babic in dedkov.



"Soustvarjalci" programa pa so bili tudi otroci, saj so z bogatim znanjem ljudskih pesmi in aktivnim sodelovanjem pokazali, da v našem vrtcu ohranjamo ljudsko izročilo.

vzgojiteljice iz vrtca Sonček



STARŠI!

Prijave za vpis v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1997/98.

Osnovna šola Mengeš bo vpisovala v 1. razred šolske novince za šolsko leto 1997/98:

- v petek, 31.5.1996, od 8. do 12. ure in
- v soboto, 1.6.1996, od 8. do 12. ure.

V skladu z Zakonom o osnovni šoli morate starši:

- obvezno vpisati vse otroke, rojene v času od 1.3.1990 do 29.2.1991;
- pogojno pa lahko vpišete rudi otroke rojene od 1.3.1991 do 31.8.1991.

S seboj prinesite fotokopijo izpiska iz matične knjige rojstev in enotno matično številko občana (otroka), če še ni vpisana v rojstnem listu.

Otroka pripeljite s seboj.

V šolskem letu 1996/97 bodo otroci najprej opravljali pripravo na šolo (malo šolo).

DVIGALO ZA INVALIDE

O akciji DVIGALO imamo spet nekaj novih in spodbudnih novic.

Po zbiranju ponudb za izgradnjo dvigala smo izbrali najugodnejšega ponudnika - podjetje LIMAB iz Ljubljane. V teku je izdelava projektne tehnične in gradbene dokumentacije.

Poteka tudi zbiranje slik. Precejšnje število slikarjev se je odzvalo na našo prošnjo in nam darovalo slike. Ker akcija še ni končana, bomo seznam darovalcev objavili prihodnjč. Darovane slike bomo predstavili v posebnem katalogu ter jih razstavili, preden bodo odkupljene. Pričakujemo, da bo za odkup dovolj odziva ter da bodo odkupljene po primerno visoki ceni. Predvidoma bomo slike in celotno akcijo že lahko predstavili na koncertu New Swing Quarteta 6. junija 1996 ob 20.00 uri. Ta skupina se je namreč odzvala z brezplačnim koncertom na našo prošnjo. Plačali bomo le stroške ozvočenja in prevoza.

V sklad za izgradnjo dvigala smo namenili celoten znesek od prodanih kart za prireditve DREVO IMA SRCE v višini 63.600 SIT, ki je bila 25. 4. v dvorani kul-

turnega doma; stroške najemnine dvoraně je poravnala šola.

Skladu bomo namenili tudi denar od prodanih vstopnic za prireditev KDOR VESELE PESMI POJE, ki jo bodo izvedli učenci šole 3. junija. Upamo, da se je boste udeležili v čim večjem številu!

Še vedno vabimo darovalce - občane, podjetnike, podjetja in druge organizacije, naj prispevajo v sklad na žiro račun: 50120-603-55104 z oznako "ZA DVIGALO". V času od zadnje objave so prispevali:

- Alojzij Janežič, Mengeš
- Tine Gubanec, Mengeš
- Franc Bergant
- Darka Lužar, Mengeš
- Škrlepovi, Liparjeva 34
- Gorska reševalna služba Kamnik
- Stanovanjsko komunalno podjetje Domžale
- Vida Gašperlin, Mengeš
- Družina Per, Mengeš

V tem času smo zbrali 136.000 SIT, z vstopnino od prireditve DREVO IMA SRCE pa 199.600 SIT.

Branko Lipar

ZEMLJA

"BITI ALI NE BITI?" to je danes vprašanje človeštva. Ko še na Zemlji ni bilo razvite industrije, smo ljudje mislili, da je Zemlja neuničljiva in da ji vsa ta onesnaževanja ne bodo škodila. Ljudje so s pomočjo industrije neusmiljeno onesnaževali mater Zemljo. Ko pa je prvi človek stopil na Luno, smo se zavedli, da je Zemlja neizmeren zaklad, saj omogoča človeku bivanje in preživetje. To je bilo veliko spoznanje, vendar je bila Zemlja takrat že močno onesnažena. Onesnaženo je bilo ozračje, reke, morja, prst, večala se je ozonska luknja, vrgli smo dve atomski bombi in opravili mnogo jedrskih poskusov, gradili smo nezavarovane jedrske elektrarne, zaradi česar so se dogajale nesreče. To je pripomoglo k temu, da je človeštvo ugotovilo, da je Zemlja in vse življenje na njej v nevarnosti. Tako so začeli graditi čistilne naprave za odplake in za dimnike, na avtomobile so začeli nameščati katalizatorje.... Za nekaj časa so celo prenehali z jedrskimi poskusi, vendar pa jih sedaj nekatere države spet opravljajo. Zaradi vsega tega pa smo ljudje en dan v letu posvetili materi Zemlji - 22. april DAN ZEMLJE.

OHRANIMO ZEMLJO ČISTO - nemudoma moramo poskrbeti, da ustavimo vse jedrske poskuse, čistimo odplake in dimne pline, da ne požigamo pragozdov. Vsa kurišča in gospodinjstva bi morali priključiti na zemeljski plin, ki ne onesnažuje ozračja. Pomagajo tudi male stvari, ki jih lahko postorijo otroci. Otroci lahko pomagamo tako, da ne lomimo vej, ne mečemo papirčkov na tla, da ne odmetavamo odpadkov na tla, v reke in gozdove ter planine.

Tudi učenci OŠ Mengeš smo se spomnili Dneva Zemlje in pripravili razstavo o Zemlji. Na razstavi smo vsi učenci naše šole napisali svoje misli o čiščenju ali



onesnaževanju Zemlje, razstavljeni pa so bili mnogi plakati in misli modrijanov. Razstavljena je bila tudi velika Zemlja v obliki globusa in na njej napisano število jedrskih elektrarn po državah.

Na nekem plakatu je tudi pisalo: "POLOVICA ZEMLJE JE OČIŠČENA," mi pa poskrbimo, da bo kmalu pisalo: "ZEMLJA JE KONČNO OČIŠČENA."

Klemen LEBEN
6.a razred

**NAM JE ŠE KAJ
MAR ZA NAŠ
PLANET?**

"Najbolj čudovita stvar, ki sem jo kdajkoli v življenju videl na sliki, je planet Zemlja, posnet z Lune; vidimo ga, kako visi v vesolju, očitno živ. Čeprav je Zemlja na bežen pogled videti sestavljena iz nešteti

posamičnih vrst živih bitij, je ob natančnejšem pogledu vsak njen delujoči člen, z nami vred, vzajemno povezan z vsemi drugimi členi. Po eni strani je edini resnično zaprt ekosistem, ki ga poznamo. Če rečem drugače: je organizem. Rodil se je, bi rekel, pred 3,8 milijardami let in želim mu vse najboljše za rojstni dan in dolgo življenje, za naše otroke in njihove vnuke in pravnuke in še in še ..." (Lewis Thomas).

S temi besedami je Neža Golob odprla razstavo 2. aprila 1996, na 26. svetovni dan Zemlje. Na njej so sodelovali učenci in učitelji OŠ Mengeš. Opozorili so na posledice slabega ravnanja na obstoj planeta.

Zahvaljujemo se sponzorju Induplati Jarše za sodelovanje in pomoč pri realizaciji razstave.

mentorica:
Franja Potočan

CMO

SEJEM UČILA 96

Na Gospodarskem razstavišču je od 7. do 10. maja potekal sejem UČILA 96, kjer se je predstavila družba MI AMIGO s projektom Center za mlajše odrasle v okviru Andragoškega centra Republike Slovenije.

Skupaj s študenti CMO smo v četrtek, 9. maja, tudi v plenarnem delu predstavili našo dejavnost širši javnosti. Pokazali smo izdelke iz šiviljske, tehnične in vrtnarske delavnice, kuhinjsko pa smo le opisali.

Vse štiri dni so bili poleg mentorjev na razstavnem prostoru tudi študenti CMO, ki so sami delili propagandni material in predstavljali delovanje Centra za mlajše odrasle. Ogledali pa so si tudi sejem Informatika 96, kjer so uspešno surfali po Internetu.

Kljub delu od jutra do večera nam bo izkušnja s sejma ostala v lepem spominu.

mentorja
Mojca in Blaž





Center za mlajše odrasle
se predstavi na sejmu UČILA 96

UTRINKI S SEJMA

V četrtek sem bila na sejmu. Tam sem se pogovarjala z nekaterimi obiskovalci. Nekateri so prvič slišali za naš center, zato jih je zanimal pomen in delovanje CMO. Razložila sem jim in pokazala slike. Ko sem imela čas, sem se sprehodila okrog in si ogledala druge šole. Pogovarjala sem se tudi s predstavnico Zveze ljudskih uni- verz. Bila sem zelo zadovoljna.

V opoldanskem času smo imeli okroglo mizo, ki je bila zelo uspešna. Ko sem šla domov, me je na poti ustavila gospa, ki je bila na predavanju. Ker je zamudila, jo je zanimalo, kako ta center deluje. Rekla je, da bi se tudi ona rada vključila v ta center, ampak je žal prestara, zato sem jo povabila, naj nas pride kljub temu pogledat. Tako se je končal moj dan na sejmu.

Menim, da je center dober. Želim si doseči svoj cilj. To je: VZTRAJNOST, USPEŠNOST in SLUŽBA oz. ZAPOSILITEV.

Jerca Pibernik, študentka CMO

OSEMLETNIKI O UČENJU ANGLEŠKEGA JEZIKA

Tudi v jezikovni šoli MI AMIGO se bliža konec šolskega leta. Skupina otrok



Delavni
in nasmejani

NADALJEVANJE VRTCA, ki se uči angleški jezik že od predšolskega obdobja, se za letos poslavlja od tečaja.

Zadovoljni so, pa ne zato, ker je konec, ampak, ker jim

je bilo všeč. Počitnice pa bodo prehitro minile in že bo tu jesen, ko se bodo otroci vrnili v klopi jezikovne šole MI AMIGO, kot sami pravijo.

Otroci so sami pripovedovali, pisali in risali o tečaju angleškega jezika.

Tina: "Vesela sem, da imamo angleščino, da se naučimo kakšno pesem in ponavljamo angleške besede."

Uroš: "Že dolgo hodim k angleščini. Učimo se in rišemo."

Manca: "Všeč mi je, ker v skupini ni veliko otrok in ker je MI AMIGO blizu. Naslednje leto bi zopet rada hodila k angleščini."

Katarina: "Pri angleščini rada pojem in skrivam kartice."

Suzana: "Že v vrtcu sem rada hodila k angleščini, tukaj pa mi je še bolj všeč. Želim se čim več naučiti. Najraje se grem skrivati kartice."

teks in foto: Damjana Trobec



OPTIMISTU V PREMISLEK

G. Optimist, v prejšnji številki Mengšana ste s svojim modrovanjem natresli veliko neresnic ter poskušali spolitizirati enega največjih občinskih problemov na področju komunale in infrastrukture. Ali je skrivanje svoje identitete ter anonimno "bombardiranje" vsega, kar se ne ujema z vašo miselnostjo, v skladu s človeško moralno in etiko? Poleg tega, da ne upate bralkam in bralcem zaupati svojega imena, se ne upate napisati niti to, da je LDS tista mengeška stranka, ki ji očitata "izposojanje idej" in "poskus nabiranja političnih točk na rovaš prizadetih občanov." Verjetno zato, ker sami veste, da to ni res. Res pa je, da je LDS prva stranka, ki se je konkretno lotila reševanja problematike parkirišč na Levčevi ter Slamnikarski ulici, in sicer na popolnoma legitimen način in v skladu z možnostmi. Zato sem seveda prepričan, da v svojem spisu štejete LDS za "nekatero stranke". "Naše ideje", kakor temu pravite vi, si nismo izposodili nikjer. Še najmanj pa v predvolilnem Mengšanu, v katerem ni bilo objavljene nikakršne "blic" reportaže o problemih, ki naj bi jih nameravala razrešiti SKD z županskim kandidatom. Če natančneje preberete predvolilnega Mengšana (številka 13, letnik II, Listopad 1994), boste na deveti strani (pod osmo in deveto alineo) lahko prebrali del programa LDS Mengeš, ki je nastal slab mesec

pred lokalnimi volitvami. Tam piše, da se bomo zavzemali za ureditev parkirišč in otroškega igrišča v že omenjenem delu Mengša.

V občinskem glasilu so že zapisali, da bo za ureditev tega problema potrebno soglasje večine članov občinskega sveta in župana, kar ponovno ugotavljate tudi Vi, g. Optimist. Ne spomnite se niti tega, da je v občinskem svetu že bilo doseženo delno soglasje, saj je svet zagotovil 1.000.000,00 SIT za izdelavo projektne dokumentacije, ki jo pripravlja občinska uprava.

Da, da, moj dragi Optimist, spomin vam očitno že močno peša, pozabili ste tudi to, da je poslanstvo političnih strank tudi razreševanje življenjskih problemov občanov, ne pa zgolj samo politiziranje in blatenje tistih, ki so svoje obljube sposobni uresničevati.

Občinski odbor LDS Mengeš bo v občinskem svetu ter z razgovori z izvršno oblastjo še naprej poskušal pospeševati razreševanje omenjene problematike, o tem pa bo obveščal tudi javnost, pa čeprav bo to kdo imenoval "nabiranje političnih točk."

Peter Gubanc ml.
predsednik OO LDS Mengeš

V PREMISLEK!

VANDALIZEM PO MENGEŠKO!

Zakaj tak podnaslov? Če o temi razmišljamo, nam bo beseda vandalizem kmalu jasna in logična. Vzemite v roke katero koli zgodovinsko knjigo, ki opisuje dogodke na ozemlju,

kjer danes živimo Slovenci. Po končanem obdobju bronaste dobe se začnajo pojavljati imena prvotnih prebivalcev, od Keltov in Ilirrov, pa do vseh tistih, ki so se preseljevali v tem prostoru – Rimljanov,

Langobardov, Gotov, katerih veja so bili tudi Vandali, Obrov, Hunov, Slovanov in še mnogo drugih, ki so to, moderno rečeno, "tranzitno" ozemlje hoteli zavzeti ali samo oropati. Omenil sem tudi Vandale. Nekdo je neko divjaško, neprimerno, škodljivo, neodpustno dejanje ali ravnanje imenoval vandalizem. Besedo vandalizem uporabljamo predvsem ob poškodovanju ali uničevanju kakršne koli kulturne vrednote. Zgodovinska, kulturna ali katera koli dediščina, ki je last celotne družbe, ne posameznika, zavezuje vsakogar storiti vse, kar je mogoče, da to dediščino ohrani.

Letos sem prvič besedo vandalizem slišal v zvezi s Plečnikovimi vrbami, ko so hoteli po letošnjem snegolomu požagati na bregovih Ljubljance vse vrbe, ki jih je sadil še Plečnik, češ da so bolne, votle in ne vem kakšne vse, pa so vseeno vsako leto ozelenele in dajale prijetno senco stotinam sprehajalcem. Prebivalci in zeleni so ta "vandalizem" ustavili. Za koliko časa?

Nekaj takega se je dogajalo in tudi zgodilo v Mengšu. Res je letošnja zima naredila na drevju veliko škode. Nekaj dreves v naših drevoredih, za katere turistično društvo prav zdaj pripravlja nova imena, je bilo podrtih, nekaj poškodovanih, vendar ne tako, da bi jih bilo treba popolnoma posekati.

Nekakšni kvazi strokovnjaki so prepričali župana in upravo, da je vse starejše dreve bolno in potrebno poseka. Vsak laik ve, koliko časa je potrebno, da posajeno drevesce postane drevo z mogočno krošnjo, ki daje prijetno senco, ko se v vročih poletnih dneh sprehajamo pod temi očaki. Saj res, zakaj imenujemo neko sto, dvesto ali večsto let staro drevo očak? Pa ni samo senca in prijetno zelenilo tisto, kar bi nas moralo odvrniti od takega vandalskega posega. Vse kar je zeleno, je tudi živo in diha. Nekaj tisoč listov in kvadrature zelenila proizvaja kar nekajkrat več kisika kot trije listi na novo posajenem

drevesu. In kar lepo število let bo moralo miniti, da bo to drevesce dajalo senco in tisti prepotrebni kisik, ki ga ljudje potrebujemo za življenje. Mislim, da v tej zadevi končno ni šlo samo za vandalizem, temveč tudi za blestečo poslovno potezo. Saj, kdor seka, naj bi tudi sadil in sadike in delo prodajal, ali ne?

Čudim se županu, upravi in svetu, ki so dovolilita grobi poseg v naravo in nenazadnje, čudim se Mengšanom, ker so ta vandalizem mirno prenesli. Prepričan sem, da se nihče od teh, ki so tako nedopustno ravnanje dovolili ali storili, ne bo mogel sprehajal v senci teh na novo posajenih drevesc. Kar nekaj generacij bo potrebnih, da bodo ljudje spet uživali hlad zelenila stoletnih dreves, pa čeprav lipe tako "hitro rastejo". Upam, da se kaj takega, kljub apetitom po velikih zašlužkih, ne bo ponovilo. Ali pa?

V Mengšu imamo še en drevored, za Obrtno zadruho Zora, ki še stoji. Koliko časa še? Pa saj je bila tudi Gobavica gola včasih ali ne? Naredimo to deželo spet takšno kot je bila!

Trdno upam, da se bo podobno zamislil še kdo. In upam, da bodo protagonisti te afere nekaj časa vsaj dihali težje, če že drugega ne. O, saj vem, kriv ni nihče, morda stroka, saj je za tako vandalsko ravnanje potrebna "strokovna" podlaga. Vendar nekje pa je le nekdo, v čigar možganih se je prvemu utrnila ta bolečina, da ne rečem nora misel, nekdo pa je tisti, ki je zadevo sprožil, ali ne? In prav prepričljiv je moral biti, da je "zapeljal" župana s celotno upravo in občinskim svetom.

Kaj pa občani? Občani smo ob takem ravnanju kot ribe na suhem.

Pa kaj hočemo, za Mengšane še posebej velja – kakršno vlado si zaslužimo, takšno imamo!

Optimist

MENGEŠKI DREVORED - MENGEŠ, PLEČNIKOV DREVORED - LJUBLJANA

V Mengšu:

Drevesa v mengeškem drevoredu ob Pšati so posekana. Zakaj? Strokovnjak g. Matko Lipovšek je predlagal (utemeljil?) popoln posek dreves. To je posek vseh (pre)starih dreves ob Pšati in hkrati zasaditev novih. Svet občine o tem ni sprejel nikakršnega sklepa. Zavrnil pa je izbor izvajalca za izvedbo poseka in nove zasaditve. In to potem, ko so bila drevesa že posekana! Naglica in hitrost izvedbe je lahko zgled za podobne podvige (npr. na Liparjevi ulici). Javnost ni uspela niti zajeti sveže sape v svetlem in zračnem drevoredu. Svet občine pa je osmešil sebe in spraval v nerodno situacijo tiste, ki skrbijo za zakonitost poslovanja. (Vir: Pogled na drevored, zapisnik 16. seje sveta, ki je bila dne 17. aprila 1996).

V Ljubljani:

V Ljubljani je sekanje Plečnikovega drevoreda ustvarilo burno reakcijo javnosti in osveženih zelenih, ki so s pomočjo drugače razmišljajočih strokovnjakov sprejeli njihovo strokovno mnenje in drevesa so bila rešena. Upoštevali so naslednje čisto človeško razmišljanje strokovnjaka Jurija Diacija iz Biotehniške fakultete:

"Vsaka drevesna vrsta, pa tudi vsako drevo posebej, ima svoje fiziološke značilnosti in se tudi vsako po svoje stara. Prestara drevesa se torej seka posamezno, nikakor ne more biti za posek zrel ves drevored." (Vir: Pogled na drevored, Delo).

Vprašanje: Kdo ima prav, ljubljanski ali mengeški strokovnjaki? Kdo je odgovoren za posek pred potrditvijo izbora izvajalca? Ali je mengeški strokovnjak tudi (zainteresirani) izvajalec? Kdo ima oblast? Kaj so pokazali štori (pre)starih dreves? Ali so tekle solze ali kri? Je bila vzrok vsestranskemu poseku kaka epidemija?

Upanje: Upam, da bom dobil konkreten odgovor! Da nimam prav in da so bila vsa drevesa res prestara in ni bilo mogoče postopno sekanje dreves!

Asociacija: Stalin je za uspešnost redčenja populacije vseh svojih aktivnih nasprotnikov uporabljal naslednjo statistično logiko: "Bolje tisoč več kot enega premalo!"

*Pšata in njen zapisovalec
Naslov je na voljo pri odg. urednici.*

MENGEŠKI DREVORED

Ker je bilo ob poseku – zamenjavi dreves v mengeškem drevoredu veliko vprašanj občanov, zakaj je bil potreben ta poseg, želimo kot izvajalci vsem Mengšanom naslednja pojasniti:

Zaradi obilice snega pozimi 1995/96, predvsem tudi težkega snega, je bilo

povzročeno veliko škode v naših gozdovih, kakor tudi v drevoredih in ostalih hortikulturnih nasadih. Tudi omenjenemu drevoredu ni bilo prizanešeno. Ko je Občina Mengeš iskala izvajalce za odstranitev polomljenih vej, vrhov in dveh podrtih dreves, so nas poklicali, naj svetujemo, kako bi sanacijo teh poškodb lahko čim bolj strokovno izvedli.

Da bi občani zadevo lažje in bolje razumeli, menimo, da je potrebno pvedati o tem drevoredu malo zgodovine.

Drevored je bil posajen leta 1952. Izvajalec del je bila Gozdna semenarna in drevesnica Mengeš, obrat Drevesnica Mengeš. Obratovodja sem bil pisec tega članka Matko Lipovšek, takratni direktor pa je bil dipl. ing. Igor Oraš. Ker smo takrat imeli na zalogi samo ustrezne sadike ameriškega javorja *Negundo* – *Acer negundo*, smo pač posadili ta drevesa.

Drevesna vrsta izhaja iz rečnih dolin Severne Amerike, od Kanade do Mehike in je bila v Evropo prinešena leta 1688. Ima izredno rastno moč, vendar, tudi kratko življenjsko dobo (30 – 40 let), ki je seveda odvisna od rastišča. Podatki so iz naslednje literature: Paola Lanzara in Mariella Pizzetti "Drevesa" (Mladinska knjiga 1984) in prof. dr. Emilija Vukičević "Dekorativna dendrologija" (Univerza v Beogradu – druga dopolnjena izdaja, 1982).

Zaradi takratnih razmer ta drevored do leta 1979 ni bil nikoli obrezan, kar bi bilo zaradi izredne rastne moči nujno. Drevesa so bila takrat visoka od šest do osem metrov. Če smo hoteli, da bi drevored vendarle obdržal normalno obliko, smo ga takrat obrezali do višine štirih metrov.

Že takrat so imeli nekateri Mengšani veliko pripomb: "Glejte, kakšno škodo je napravil Matko Lipovšek." Pa se je že konec julija videlo, da ni bila napravljena nobena škoda in da so drevesa zopet dobila normalno obliko.

Vendar za ta drevored žal ni bilo nikoli denarja, da bi ga normalno negovali. Od leta 1979 pa do leta 1996 ni bilo v tem drevoredu opravljeno nikakršno obrezovanje, tako, da so drevesa dosegla višino osmih do desetih metrov. V obdobju zadnjih 4 let je bilo posajenih 13 novih dreves lipe – *Tilia platiphyllus*.

Zaradi zelo visokih krošenj, ki so bile zelo različnih oblik, bile so močno nagnjene na levo in desno stran, kar je bil tudi vzrok, da je vihar dve drevesi pödril, smo predlagali dva načina obnove:

1.

Ponovno obrezovanje vseh krošenj na višino cca 4 m in zasaditev manjkajočih 13 dreves lipe.

2.

Odstranitev vseh starih dreves in zasaditev novega drevoreda z lipami, in sicer: Velikolistno – *Tilia platiphyllus*, ter malolistno – *Tilia cordata*.

Po presoji prve možnosti smo ugotovili, da je obrezovanje tako velikih krošenj izredno zahtevno in tudi zelo nevarno delo ter ga je mogoče opraviti samo z ustrežno mehanizacijo.

S tem načinom obnove drevoreda ne bi dosegli prave estetske oblike (zaradi starosti in oblike). Obžagana drevesa bi zaradi starosti začela odmirati. Tako ne bi imeli nikoli lepega in normalno razvitega drevoreda.

Prav zaradi tega sta se strokovna služba Občine Mengeš in župan odločila za zgoraj navedeno drugo možnost. Za izvedbo opisanih del je bila podpisana ustrezna pogodba. Dela so bila končana 1. maja 1996.

•••

V nadaljevanju želim povedati svoje mnenje o kritičnih pripombah v zvezi z obnovo omenjenega drevoreda.

Sprašujem se, ali ne bi bilo bolj pošteno in tudi bolj človeško, če bi se kritiki omenjene sanacije obrnili na strokovno službo Občine Mengeš – Referat za infra-

strukturo, zakaj so se odločili za takšno obnovo drevoreda. Gotovo bi dobili ustrezne odgovore, zato članki v časopisih in televizijske reportaže ne bi bile potrebne.

Ob tem želim novinarko s televizijskega snemanja vprašati:

Kaj je bil cilj tega snemanja? Namreč, če je bil cilj občanom Mengša povedati vzroke za takšno obnovo drevoreda, potem bi se temu televizijskemu prispevku lahko izognili, saj niste prikazali prave razlage, ki smo vam jo ob snemanju oddaje podrobno obrazložili.

Nezadovoljni kritiki bi lahko na osnovi svojega strokovnega znanja predlagali boljše predloge za rešitev tega problema, še bolje pa bi bilo, če bi sami prevzeli in izvedli omenjeno sanacijo!

Avtorjema članka "Bolni so ljudje," objavljenega v Slovenskih novicah, papredlagam, naj kar odkrito povesta, kateri ljudje so bolni?

Drevesa pri kapelici na Gobavici niso bile ciprese, ampak tuje – *Thuja occidentalis*.

Obe drevesi je polomil snegi, zaradi tega sta bili tudi posekani. Ali ni lepše sedaj, ko smo namesto poškodovanih – polomljenih dreves posadili nova drevesa in kapelica ni ostala brez dreves, kot omenjata v prvem odstavku.

Glede drugega in tretjega odstavka mislim, da sem dovolj razumljivo razložil naš poseg v naravo. Sečnja, seveda strokovna, je lahko tudi temeljita obnova. S prisotnostjo strokovnega znanja, kulture in ljubezni, smo to tudi storili. Vedeti pa moramo, da je narava sklop ogromnega števila dejavnikov in ne samo dreves.

Glede mladostniških izživljanj boste morali Vi mladi še ogromno storiti, da boste svoje otroke res vzgajali v tem smislu; mi starejši smo to svojo dolžnost v

veliki meri že opravili. Kljub temu se še vedno trudim in se bom trudil še tudi v naprej, da bom s svojim strokovnim znanjem k temu cilju čim več prispeval.

Mislím, da bi morali imeti tak šolski sistem, ki bi otroke vzgajal tako, da bi o naravi zvedeli več in jo tako tudi bolj spoštovali, ker še vedno velja naš stari pregovor: "Kar se Janezek nauči, to Janez zna."

Pri četrtem in petem odstavku Vama čestitam za tako korenito strokovno razlago. Mislím, da bosta to svoje znanje lahko dobro izkoristila in da Vama bo pomagalo k Vajini poslovni karieri.

V šestem odstavku omenjata, kako si lahko vsakdo predstavlja drevo lipe. To je popolnoma svobodno in je pri ljudeh zelo različno, nekateri si jo zamišljajo votlo, drugi pa ne. Ogromno je odvisno od nenehne oskrbe vsakega drevesa. Če ima človek to misel v glavi, potem mu ni treba misliti na zelje. Kdaj se neko drevo lahko podre in koliko časa je potrebno, da drevo zraste, verjetno ve že vsak osnovnošolec. Različne drevesne vrste potrebujejo zelo različno obdobje, da dorastejo in s tem izvršijo svojo funkcijo v katerem koli smislu.

Upam, da je bila moja razlaga glede sanacije mengeškega drevoreda občanom Mengša kolikor toliko razumljiva.

Mislím, da mora vsak občan Mengša za Mengeš tudi nekaj storiti, vendar tako, da ne škodimo in prizadenemo sočloveka.

Če bi se vsi držali starega izreka: "Če človeku ne moreš storiti dobrega, mu vsaj ne stori žalega," bi bilo na tem svetu čudovito.

Matko-Matevž ing. Lipovšek

MAJ ČASTI MARIJO

Stem naslovom so se predstavili cerkveni pevski zbori, v cerkvi sv. Primoža in Felicijana v Loki pri Mengšu. Gosta na koncertu sta bila nonet Vigred in Moški komorni zbor Mengeški zvon.

Loška cerkev že sama po sebi vabi v svoj objem ljubitelje lepe pesmi in besede. Notranja akustika daje poslušalcem zven, ki človeka pomirja in ga še dolgo spremlja.

Koncert Marijinih pesmi 11. maja 96 ob dvajseti uri, v cerkvi sredi polja, nam bo ostal v spominu tudi po tem, ker je v cerkvi že zasvetila luč, ki pa daje še več možnosti za tovrstne prireditve. Mesec maj je Marijin mesec, zato smo se odločili za to prireditev, ki naj bi se odvijala vsako leto v taki ali drugačni obliki. Organizator koncerta sta bila moški komorni zbor Mengeški zvon in KD Antona Lobode. Zahvala velja Loškim gasilcem za postav-



Dekliški cerkveni zbor pod vodstvom Nataše Stopar v loški cerkvi 17. maja 1996.

Foto: M. Kralj

Foto: M. Kralj

Otroški glasovi zborčka Sv. Mihaela so napolnili loško cerkvico in dobili odmev v aplavzu navzočih.



ljeno stojnico in mize, ki so nam služile po koncertu. S keksi in pijačo smo pogostili nastopajoče in poslušalce.

V imenu organizatorjev se zahvaljujem pokroviteljema prireditve, Župniji Mengeš in Občini Mengeš. S spremno besedo je bogatil in povezoval program g. Janez Bregar. Vsaka stvar se kaj hitro pozabi, da pa temu ne bi bilo tako, je koncert posnel g. Franc Pestotnik.

Naj zaključim z mislijo: *V cerkvi sredi polja, pesmi bodo še donele, mi pa naredimo v sebi oltarje majnika.*

Hvala vsem in na svidenje prihodnje leto.

Tone Hribar



Foto: Društvo Sožitje Mengeš

Oba sta poziranje dobro opravila.

PRAZNOVANJE 1. MAJA V TOPOLAH

Praznovanje se je pričelo že na predvečer 1. maja. Prizadevni gasilci iz Topol so organizirali kresovanje za vse vaščane in okoličane, ki so v prijetnem vzdušju ob ognju želeli obuditi pomen praznika dela.

Organizatorjem jo je žal zagodlo vreme, ki ni skoparilo z dežjem, kljub temu pa so bili najbolj vztrajni vseeno zadovoljni, saj

so se ob ognju, dobrem golažu in ljudskem petju dodobra ogreli.

Še bolj slovesno pa je bilo na dan 1. maja, ko so nas obiskali mengeški godbeniki, nam zaigrali nekaj koračnic in zvalili na ulico marsikaterega prijatelja godbe. Žal so nas morali prehitro zapustiti, saj jih je čakalo "bujenje" še na ostalih področjih občine.

Poslovili smo se z željo, da bi nas budničarji obiskali tudi naslednje leto in nam s prijetnimi vižami polepšali praznične dni.

Janez Koncilija

Foto: Franc Bergant



OBISK CIRKUŠKE PREDSTAVE V LJUBLJANI

V aprilu so nas številni plakati vabili na cirkuško predstavo v Ljubljano. Tja so se z veliko radovednostjo odpeljali tudi člani dramske skupine, ki deluje pri društvu Sožitje Mengeš, pod vodstvom mentorice Ide Zupanc.

Naša finančna sredstva so skromna, zato smo bili še toliko bolj presenečeni in veseli, da nam je vodstvo cirkusa brez posebnih prošelj in napisanih vlog, odobrilo brezplačen ogled in to celo v drugi vrsti. Polni številnih vtisov in navdušeni nad cirkusanti in spretnimi dresiranimi živalmi, ki jih še ne bomo kmalu pozabili, smo se okrepčali še v restavraciji Mc Donalds.

S. D.



KOLESARSKO DRUŠTVO MENGEŠ

RAZPIS

2. GORSKI KRONOMETER NA DOBENO

Štart:	Sobota, 1. 6. 1996, ob 15. uri v Loki pri Mengšu – pri spomeniku.
Organizator:	Kolesarsko društvo Mengeš.
Namen prireditve:	Prireditev je namenjena počastitvi 1. Občinskega praznika Mengeša.
Trasa:	Celotna trasa (4.200 m) je asfaltirana, višinska razlika je 234 m.
Prijava:	Na startu oz. eno uro pred začetkom dirke.
Štartnina:	1000 tolarjev, 500 tolarjev mladina do 15 let.
Način vožnje:	Posamično z enominutnim zamikom.
Zavarovanje:	Vsi kolesarji vozijo na lastno odgovornost z obvezno kolesarsko čelado.
Priznanja:	Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo priznanja in medalje.
Zaključek.	Pri kmečkem turizmu Blaž bo podelitev priznanj in praktičnih nagrad. Po razglasitvi bo družabno srečanje.
Opozorilo:	V koledarju kolesarske zveze Slovenije in koledarju prireditev je vpisan napačen datum naše prireditve.

STAROSTNE KATEGORIJE

R1	20 – 30 let
R2	30 – 40 let
Veterani A	40 – 45 let
Veterani B	45 – 50 let
Veterani C	50 – 55 let
Veterani D	55 – 60 let
Veterani E	60 – 65 let
Veterani F	65 in več let
Ženske	1965 in mlajše
Ženske	1965 in starejše
Mladinci	1977 – 1980
Dečki	1981 in mlajši

Kolesarsko društvo Mengeš
Organizacijski odbor

TRIMSKI
POHOD
RAŠICA 96

Z godaj zjutraj sem se skobacal iz postelje. Pozdravilo me je jasno sobotno jutro. Po zajtrku in jutranjem umivanju sem se pripravil za današnji dan: trenirka, gozjarji in sončna očala.

Na poti do osnovne šole sem začutil, da le ni tako toplo, kot sem slutil ob pogledu skozi okno. Pri osnovni šoli sta že sedeli Gena in Brigita. Vzel sem kontrolni kartonček in se pognal v breg. Označena pot me je vodila do Fit topa, nato pa po trim stezi do Cjaza. Ko sem prišel na vrh Gobavice, me je že pozdravilo sonce. Grebenska pot od Gobavice do Rašice me je pošteno ogrela, tako da sem na Rašico prisopihal v sami majici.

Pestra, razgibana pot z blagimi vzponi in spusti, se je vila po prebujajočem gozdu. Vsa drevesa in podrast so se pripravljala na pomladansko zelenenje. V zraku je bilo čutiti veliko energije, ki jo je sprostila dolga, zelo dolga, bela zima. Ptice so se že podale na jutranji lov za zajtrkom in "tišina" gozda je name delovala pomirjujoče.

Na Rašici je bilo kot v Ljubljani ob Prešernovem spomeniku. Staro in mlado se je gnetlo okrog kočice in stolpa. Seveda so nekateri izrabili priložnost in se nastavili sončnim žarkom kot martinčki na razbeljenih skalah. Tudi sam sem si nekaj privoščil, hladno pivo seveda. Z razglednega stolpa se je odpiral čudovit razgled brez oblakov in meglice. Na severu še vedno zasnežene Kamniške Alpe, na vzhodu "prebujajoča" severna ljubljanska kotlina, na jugu pa Ljubljana zavita v

oblak smoga. Na zahodu nas pozdravlja najbližji sosed – Šmarna gora.

Zadnji del pohoda je samo še spust na Dobeno in od tam do Lovske koče. Na cilju sem bil ravno prav utrujen. Pospravil sem golaž in spil mrzlo pivo. Oddal sem še kontrolni kartonček, da so me vpisali v evidenco. Žal nisem dobil srebrne značke. Ker je bil to moj peti pohod, mi prihodnje leto zagotovo ne uide. Na cilj je prišlo 251 pohodnikov, ki so štartali iz Mengša, Trzina in Črnuč. Udeležba bi bila še veliko večja, če ne bi bila to prva pomladanska sobota in je veliko ljudi hitelo

z zamujenimi pomladanskimi opravili. Vsekakor jih vabim, da pohoda prihodnje leto ne zamudijo.

Zahvalil bi se vsem, ki so pomagali organizirati pohod, da je tako dobro uspel. Osnovni šoli Mengeš, ki nam je posodila stole in mizo za štart, Lovski družini Mengeš, ki je odlično pogostila pohodnike na cilju in upravnemu odboru ter vsem ostalim članom PD JT Mengeš, ki so aktivno sodelovali pri organizaciji pohoda.

Iztok Vrbovnik



Foto: Peter Škrlep

USPEH MLADIH ATLETOV ŠOLSKEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA

Tudi letos smo se 23. aprila z ekipo deklet in fantov OŠ Mengeš udeležili državnega tekmovanja v pouličnih štafetah v Trziču.

Dekleta so morala preteči tri krat 600 m. Ekipo so sestavljale: ANJA ZAVRŠNIK, lanskoletna športnica šole, HELENA PEČNIK, letošnja regijska prvakinja v krosu in KARMEN HRIBAR, sicer šele šestošolka, a že uspešna atletinja in zmagovalka regijskega prvenstva v krosu. Dekleta so pred začetkom tekmovanja veljale za favoritinje, očitno pa niso dobro porazdelile moči, saj jim je do tretjega mesta manjkalo le slabih 10 metrov.

Fantje so morali preteči daljšo progo, to je tri krat 1000 m. V ekipi, ki je z odličnim tekom osvojila fantastično 2. mesto so tekli: TOMAŽ KUŠAR, med drugimi uspehi tudi letošnji in lanskoletni regijski prvak v krosu, lani športnik šole, DAVID JERIČ, po stroki sicer vrhunski tenisač in DANIJEL VUČKIČ, rekreativni tekač, sicer pa nogometaš.

BIBA

**Tekmovalci in tekmovalke OŠ Mengeš
na državni tekmi v pouličnih štafetah v Trziču.**



**Dani
Vučkič,
Tomaž
Kušar
in
David
Jerič
na
stopničkah.**



TRETJE LETNE IGRE SPECIALNE OLIMPIADE ZA GORENJSKO V KAMNIKU

Pustite mi zmagati. Če ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu, je v imenu prisotnih športnikov zaprisegel Dušan Noč iz društva Sožitje Mengeš.

Župan občine Kamnik Tone Smolnikar, pokrovitelj iger, je športnike pozdravil in jim zaželel športno srečo ter uradno napovedal začetek tekmovanj.

V soboto, 11. 5. 1996 se je na stadionu v Kamniku zbralo 135 mladih športnikov s spremljevalci. Prišli so iz številnih krajev Gorenjske, da bi se pomerili v naslednjih tekmovalnih disciplinah:

ATLETIKI: v teku na 50 m, 100 m, 200 m, metu žogice in v skoku v daljino;

NAMIZNEM TENISU: svoje znanje so pokazali v elementih namiznega tenisa in v igri posamično;

KOŠARKI: videli smo elemente košarke.

Hladno in rahlo deževno vreme ni motilo razigranih in dobrovoljnih tekmovalcev, kmalu pa se je tudi vreme premislilo in pokazalo se je sonce.

Doseženi so bili dobri rezultati. Kar 16 športnikov iz Sožitja Mengeš je prejelo eno ali dve medalji za prva tri mesta, 4 tekmovalci pa za udeležbo. Neizmerno veselje ob prejeti medalji je poplačilo organizatorju. Za organizacijo so poskrbele učiteljice iz Osnovne šole 27. julij v Kamniku, s pomočjo društva Sožitje Mengeš in številnih sponzorjev.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pri tem pomagali. Veseli smo bili tudi vseh, ki so se odzvali našemu vabilu – predstavnikom občin, različnih organizacij, staršev in prijateljev, ki so bodrili športnike in nam tako izrazili spoštovanje.

Silva D.

USPEŠEN NASTOP NAŠIH TEKMOVALCEV NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V NAMIZNEM TENISU UČENCEV OSNOVNIH ŠOL V VELENJU

21. aprila je bilo v Velenju državno prvenstvo učencev osnovnih šol Slovenije v namiznem tenisu. Kot smo že poročali, so se na državno prvenstvo iz Mengša uvrstile Špela Burgar, Anja Srebačič, Natalija Lužar, Alenka Knuplež in David Orešnik. Prve tri so tekmoval v skupini učenk od 1. do 4. razreda, v isti kategoriji je tekmoval David Orešnik med učenci, Alenka pa je tekmovala med učenkami do 8. razreda, ki so osvojile točke na državnih prvenstvih v pretekli sezoni. In rezultati? **ODLIČNI!**

Špela Burgar je postala državna prvakinja, saj je premagala vse svoje tekmice, Anja

Srebačič se je uvrstila na 3. do 4. mesto, Natalija Lužar pa je osvojila 5. do 8. mesto. David Orešnik je prav tako osvojil 5. do 8. mesto, Alenka Knuplež pa se je uvrstila med 16 najboljših.

Vsekakor je to imeniten uspeh, saj predstavlja tekmovalce osnovnošolcev najbolj množično tekmovalce. Učenci najprej tekmujejo na prvenstvih šol, najboljši se nato pomerijo na občinskih prvenstvih, najboljših osem nato na republiškem polfinalu in 16 najboljših iz vse Slovenije v vsaki kategoriji odide na državno prvenstvo. Tako so s prvenstva naše tekmovalke prinesle zlato in bronasto kolajno!

ČESTITAMO!

V NTS EDIGS Mengeš smo našim tekmovalcem pripravili manjšo slovesnost, na kateri smo se zbrali vsi tekmovalci tekmovalne ekipe, starši in trenerji. Za uspešen nastop smo naše mlade tekmovalce obdarili z lepo knjižno nagrado, nismo pa pozabili na glavnega trenerja Darka Tisaja in trenerje Luko Pirša, Boštjana Vrhovnika, koordinatorja Jožeta Mlakarja in predsednika sekcije Toneta Gostišo, ki smo jim pripravili skromna darilca. V prijetnem vzdušju smo proslavili naš skupni veliki uspeh, saj je to prvo osvojeno državno prvenstvo v posamični kategoriji v namiznem tenisu za Mengeš.

MLAJ

ŠPELA BURGAR

DRŽAVNA PRVAKINJA V NAMIZNEM TENISU ZA UČENKE OD 1. DO 4. RAZREDA

Špela je začela igrati namizni tenis pred štirimi leti. Že na morju je malo poiskušala, ko pa je jeseni postala prvošolka, so dobili obvestilo, da se lahko vključi v namiznoteniško šolo v Partizanu Mengeš.

Neko soboto je tako prišla v telovadnico Partizana, kjer jo je vodja namiznoteniške šole Jože Mlakar seznanil z načinom dela v namiznoteniški sekciji. Najprej se vsi skozi igro nauče najosnovnejših namiznoteniških veščin. In tu je že prvo tekmovalje v "tapkanju"! Špela prvič zmaga in prejme 1. nagrado – obesek za ključe z znakom NTS EDIGS.

Kmalu postane jasno, da je Špela nadarjena za namizni tenis, pa še druge odlike ima. Je izredno marljiva, vztrajna, disci-



ŠPELA BURGAR – 1. državna prvakinja

Foto: Polona Leskovec

plinirana in borbena. Že na prvem preizkusu motoričnih sposobnosti je dosegla zelo dobre rezultate. Skupaj z njenimi starši smo se odločili, da Špelo vključimo v delo selekcije, kjer so imeli že prave treninge trikrat tedensko po dve uri.

V drugem razredu se je Špela začela udeleževati preglednih turnirjev, kjer tekmovalci tekmujejo razvrščeni v skupine od 1. do 2. razreda in od 3. do 4. razreda in tako dalje. Že na 1. turnirju je osvojila v svoji skupini 1. mesto in v tej sezoni postala najuspešnejša tekmovalka ljubljanskega področja. Na zaključnem turnirju v Mengšu je prejela pokal, saj v vsej sezoni ni izgubila nobenega dvoboja.

Na koncu sezone smo se skupaj s starši odločili, da Špelo uvrstimo v tekmovalno skupino, kjer pod vodstvom glavnega trenerja Darka Tisaja, ki je pred leti skupaj z Gregorjem Gostišo in Boštjanom

Vrhovnikom osvojil 1. ekipni naslov državnih prvakov v namiznem tenisu, in njegovih pomočnikov Luke Pirša, Boštjana Vrhovnika, trenirajo vsak dan po dve uri.

Uspehi se nadaljujejo in tudi v skupini učenk od 3. do 4. razreda še enkrat postane najuspešnejša tekmovalka v ljubljanski regiji, za kar prejme že drugi pokal. Tudi letos bo na zadnjem turnirju, ki bo v soboto, 11. maja v Mengšu ponovno razglašena za najuspešnejšo tekmovalko v svoji skupini.

Darko Tisaj, ki je glavni kreator uspeha mladih namiznoteniških igralcev NTS EDIGS pravi, da to ni Špelina zadnja osvojitve naslova državne prvakinja in zakaj mu ne bi verjeli, saj z mladimi dela zagnano in strokovno, poleg tega pa je še uspešen študent na ekonomski fakulteti. Oob Špeli pa imamo v klubu še izredno nadarjene mlade tekmovalke in tekmovalce, kot so Anja, Natalija, David, Žiga, Andraž, pa mladi nadebudneži v NT šoli: Saša, Lara, Žiga, Dejan...

Špeli želimo, da bi svojim 24 kolajnam in trem pokalom ter priznanjem za osvojena prvenstva na občinskih in regijskih tekmovanjih, v prihodnjih sezonah dodala še mnoge nove.

V Mengšu smo ustvarili dobre pogoje za delo v namiznem tenisu, imamo dober strokovni kader, imamo dobrega pokrovitelja EDIGS PEGE in sopokrovitelja Razmnoževanje in fotokopiranje Ravnikar iz Domžal in nenazadnje mnogo prijateljev namiznega tenisa, ki nam ob pripravi tekmovalj in zagotavljanju dobrih pogojev dela večkrat priskočijo na pomoč z denarjem ali izdelki.

Vsem hvala!

MLAJ



Foto: Polona Leskovec

RAZISKOVALNI PROJEKT (ŽELJA?): “CELOSTNI RAZVOJ ŠPORTA V OBČINI MENGEŠ”

dr. HERMAN BERČIČ, MENGŠAN, MALI TRAVEN, STRAN 21

Javno izražam svoje nestrinjanje z zapravljanjem občinskega denarja za znanstveno raziskavo o celostnem razvoju športa v občini Mengeš. Rezultat projekta bo papirnat sveženj navedb želja in pogojev za njihovo izpolnitev. Vreden bo 12.000 DEM. Menim, da znanstvena raziskava take vrste sodi v domeno države (športa, zdravstva in znanosti) in jo mora izvesti in financirati država, torej ustrezna ministrstva. Če pa bi imela od take raziskave kakšne neposredne koristi občina Mengeš, bi bilo prav, da prispeva tudi nekaj denarja.

Skoraj prepričan sem, da je država kako tako raziskavo že opravila in bi jo lahko, seveda z znanstvenim pristopom, uporabili za odločanje in usmeritve za mengeški primer. Taka znanstvena raziskava je bila uspešno opravljena pred uvedbo portoroških sklepov, po katerih se je zdesetkala vsa nevrhunska in neselekcionirana, sorazmerno razvejana, društvena dejavnost.

Dvomim v zelo vprašljiv postopek razpisa in izbor izvajalca raziskovalnega projekta celostnega razvoja športa v občini Mengeš. Javna, proračunska sredstva (v skupni višini 12.000 DEM) se ne morejo vezati s pogodbo, če izvajalec ni bil izbran po postopku javnega razpisa.

V tem primeru pa je bil javni razpis opravljen kot “javno povabilo”. To je način, s katerim se lahko vabi društva, naj predložijo svoje programe z željami o sofinanciranju, ne more pa to biti nadomestilo za zbiranje ponudb za izvedbo visoko profesionalnih storitev. Upam, da se s tako raziskavo strinjajo športna društva. Njihovo mnenje naj bi upošteval občinski svet, ki tudi odloča o višini sredstev in potrjuje izvajalca.

Problem je vsekakor v iskanju izvajalca. Razpis za tako vrsto storitve se ne objavlja v lokalnem glasilu, ki ga ne bere večina za to usposobljenih izvajalcev. Razpis ne more biti nadomeščen z nekakšnim povabilom. Pa še na to javno povabilo, objavljeno v občinskem glasilu, se javi samo en ponudnik. Zaradi vsega tega je vprašljiva zakonitost postopkov in sama pogodba. To pa naj ocenijo in ustrezno ukrepajo zato odgovorni.

*Tomaž Štebe,
trener košarke*

VRTNARSKI KROŽEK V INCE MENGEŠ

Letošnja pomlad skopo odmerja sončne žarke. Toliko pa vendarle, da so spretni člani vrtinarskega krožka presadili rože v cvetlične lončke. Rože nam je z veseljem poklonil Peter Hubat in Dobena. Z njimi bomo okrasili okenske police naše delavnice, saj je tudi delo bolj prijetno, če nas obdaja cvetje.

Ob tem smo se naučili, kako se posamezne rože imenujejo, kakšno prst potrebujejo in koliko vode jim bo treba nuditi. Opravilo je bilo prav prijetno, kar se je videlo tudi na nasmejanih obrazih mladih vrtnarjev.

INCE Mengeš



Lepo je zmagati. Še lepše je sodelovati.

NAJLEPŠE JE IGRO VZLJUBITI

Veselimo se srečanja z udeleženci specialne olimpiade ljubljansko-dolenjske regije v Domžalah. Potrudili se bomo, da vam bo lepo, da boste dan lepo preživeli, uspešno tekmovali in da vam bo prijetno med nami," je v uvodu biltena zapisala ga. Ema Škerjanc Ogorevc, ravnateljica Osnovne šole Roje, ki je bila gostiteljica 3. regijskih iger specialne olimpiade.

"Pustite mi zmagati! Če ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu," je priseglo blizu 150 učencev iz 17 različnih zavodov, šol, varstveno delovnih zavodov ter zavodov za usposabljanje, ki so se pomerili v atletiki, namiznem tenisu in košarki. Slovesen začetek iger je bil v športnem parku Domžale, kjer je organizacijski odbor povsem upošteval pravila pravih olimpijskih iger.

Po slovesnem mimohodu vseh ekip so poslušali olimpijsko himno, na drog pa ob državni zastavi potegnili tudi olimpijsko zastavo. Kljub nestrpnemu pričakovanju pa so vsi udeleženci posebej toplo pozdravili plesalke iz OŠ Roje.

Po dobrodošlici gospe Eme Škerjanc-Ogorevc, ravnateljice

OŠ Roje, je regijske igre odprla županja Cveta Zalokar Oražem, ki je vsem zaželela dobrodošlico, opozorila, da igre

potekajo prav na dan miru in jih povabila, da bi tudi v prihodnje radi prihajali v našo občino.

Potem je šlo zares in da ni bilo nobenih težav je poskrbela tudi

Alenka Strnad, znana sončna Reza, ki je kljub slabemu vremenu s svojim prijetnim vodenjem razjasnila sivo nebo. Zmagovalci so bili vsi, ki so sodelovali, tekli na 100 metrov, skakali v daljavo z mesta, suvali kroglo, igrali košarko, ali namizni tenis, se veselili svojega uspeha in nikoli ne pozabili čestitati svojim sotekmovalcem.

Njihovi spremljevalci, zlasti pa gostitelji, so se resnično potrudili, da so bili kljub slabemu vremenu in občasnim kapljam dežja, prav vsi zadovoljni.

Po podelitvi priznanj in zaključku tekmovalnega dela ni nihče manjkal na kosilu, po kosilu pa so se vsi radostni napotili v diskoteko Life, kjer so se resnično sprostili ob družabno zabavnem programu.

Tudi tokrat so igre lepo uspele, učenci in učitelji Osnovne šole Roje, v katero hodijo učenci iz občin

Domžale, Lukovica, Moravče in Mengeš, pa ponovno dokazali, da imajo šport zelo radi in da je med njimi vedno prijetno.



Foto: T. S. Strmšek

OTVORITEV RAZSTAVE LIKOVNIH DEL SLIKARJA LOJZETA KALINŠKA V KULTURNEM DOMU MENGEŠ

V Kulturnem domu v Mengšu so osmega maja 1996 odprli razstavo novejših likovnih del slikarja in likovnega pedagoga Lojzeta Kalinška. Kulturni večer nam je popestrila znana umetnica na citrah Tanja Zajc-Zupan.

Slikar Lojze Kalinšek se je rodil leta 1956, leta 1977 pa je diplomiral na Pedagoški akademiji v Ljubljani pri prof. Vlasti Simončič iz fotografije ter pri prof. Milošu Požarju iz likovne teorije. Po končanem študiju se redno udeležuje vsakovrstnih likovnih kolonij, simpozijev in srečanj doma in v tujini, kjer si likovni ustvarjalci izmenjujejo mnenja in izkušnje ter v različnih naravnih okoljih bogatijo ustvarjalno inspiracijo. Svojo likovno dejavnost ves čas združuje s pedagoškim delom z mladino na mengeški osnovni šoli, deluje pa tudi kot član in mentor kamniškega likovnega društva. Ukvarja se tudi z oblikovanjem na grafičnem in tehničnem področju.



Prostor psihičnih vizij in modelnih ritmov, razrast segmentov, uravnoveženi in optično zgledno urejeni. Celotna površina platna je v resnici kolerat simbolov. Iz slikovnega telesa v hipu privrejo oblike, zgoščene z gosto barvo kot zgoščeni lik iz dna nosilca, obujena forma se zopet enkrat rastopi s slikovno površino (ciklus "Odisej").

Kalinškove slike delno težijo tudi k harmoniji med absolutno formo in idejo ter zlitjem z uporabljeno materijo, tako lahko slike pridobijo že metafizičen pomen. Umetnik rad svojo pripoved delno prikrije s specifično strogo strukturo, s tem pa ustvari lasten likovni jezik in gledalec vse to zazna kot vznemirljivo likovno stvaritev.

Del umetnikovega opusa je zelo povezano s prostorom, kjer ustvarja, ki pa je v

bistvu odlična domoznanska zbirka (opus "Pes").

Pri umetniku slika ni samo prenašalec določene vsebine, berljive v svoji tematiki. Kalinšek "duhovno" integrira v vsak element svoje strukture, v njen osnovni konstruktivni sistem gradnje in njen finalni vizualni študij.

Ko umetnik išče, oblikuje in s svojimi produkti predlaga nove vrednote, je na veliki preizkušnji. Živeti in delovati mora torej onstran vsakdanjosti, onstran nazorskega konsenza, njegov delovni prostor je kraj, kjer se stvarnost otrese navideznosti, kjer zbledi moč ideološke gotovosti ali prisile, kjer ni ne izhopenih ne markantnih poti in kjer se človek na štiri oči sreča z bitvenim in neobhodnim.

Smiljana Mayer-Škofic
likovni kritik



LJUBEZEN

MI JE VSE RAZODELA

S temi papeževimi verzi so letošnjega 7. maja naslovili izredno prijazen literarni večer v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja v Trziču. Posvetili so ga literarnemu ustvarjanju in osebnosti Karola Wojtyła, papeža Janeza Pavla II. Njegovo literarno delo je predstavil mag. Niko Jež s Filozofske fakultete v Ljubljani, pesmi pa je brala Alenka Bole Vrabc.

Karol Wojtyła je pisal pesmi že v gimnazijskih letih, poezijo pa je spremljala bogata ustvarjalnost tudi na drugih področjih. Papeža Janeza Pavla II. poznamo tudi kot izvrstnega dramatika, gledališkega kritika in pisca filozofsko znanstvenih razprav.

Zavod za kulturo in izobraževanje Trzič je za literarni večer pripravil lično brošuro: kratko zbirko papeževih pesmi in dva krajša odlomka iz njegovih dram. Zbirka prav tako



nosi naslov Ljubezen mi je vse razodela, ki je zelo pomenljiv za celotno papeževo literarno ustvarjanje. V knjižnici so zbrane pesmi in odlomka iz dram naslednjih prevajalcev: Toneta Pretnarja, Lojzeta Krakarja, Klemena Piska in Nika Ježa.

S to praznično publikacijo niso počastili le svetega očeta, ki bo v naslednjih dneh obiskal Slovenijo, pač pa so se spomnili tudi domačina, velikega polonista dr. Toneta Pretnarja, po katerem nosi ime tržiška knjižnica. Tone Pretnar je posvetil vse svoje najboljše življenjske moči in najplemenitejša čustva svoji veliki ljubezni: Poljski, njeni književnosti in jeziku. In tam je tudi ugasnilo njegovo prekratko življenje. V Pretnarjevem prevodu je izšla pesem Materi, ki jo je Wojtyła leta 1939 posvetil svoji prezgodaj umrli materi:

KO MISLIM NA DOMOVINO, SE VRAČAM MED DREVESA...

*Drevo spoznanja dobrega in zlega
je zraslo nad bregovi rek naše zemlje,
skupaj z nami je od vekomaj raslo
in zrastle v cerkev.
Njena vez so njene korenine.
Nosili smo sadeže:
njibova teža nas bogati.
Slišali smo,
kako se je v globini razcepil panj,
čeravno rastejo drevesa iz iste zemlje.
Zgodovina tega, kar se je zgodilo,
se spreminja kakor človeška vest.
V njenih menjavah trepečejo zmage in
porazi.*

*Zgodovina jih ne pozablja,
ampak poudarja.
Ali labko teče zgodovina proti toku vesti?
O, da ne bi zgubili pred očmi te jasnine!
Prinaša nam dogodke, ki so zašli v
neizmerni stolp.
Človek pa v njem vendarle ve,
kam potuje.
Samo ljubezen je ravnotežje usode.
Bog daj, da ne bi v ljudeb vladal mrak!
Sijaj svetlobe naj pada v srca
in presvetli mrak v vseh ljudeb.
Žarek moči naj prodre v nemoč.*

(Prevedel Lojze Krakar)

MATERI

*Na gomili tvoji beli
vzklili so življenja cveti.
Že premnogi odcveteli
so brez tebe tu pred leti.

Čez gomilo tvojo belo
kot čez zmeraj svežo rano
rado bi v nebo se vzpelo
nekaj kakor smrt neznano.

Pred gomilo tvojo belo,
Mati, vse ljubezni vir,
sinu je srce vzdrbtelo:
O Bog, daj ji večni mir.*

MAGNIFICAT
(odlomek iz himne)

*Poj svojemu Gospodu, duša moja, bvalo,
Očetu Poezije: Sam mi je na tvalo*

*Dobrote bil položil Pesem prekovati
in mi mladost v čaroben Ritem uravnati.*

*Zazveni, duša moja, z večno Božjo Hvalo:
iz Nje je moje petje v Milosti pognalo.*

*Do vrba s Tvojim vinom spil nalit bom kelih
slavja nebeškega, kjer sem ponižen blapec...*

(Prevedel Tone Pretnar)

Že v teh treh pesmih se nam nakazuje smer pesniškega in siceršnjega poslanstva Karola Wojtyła, te izjemne vsestranske osebnosti, ki vsemu svetu oznanja mir, ljubezen in dobroto. V njih se razodeva eno samo čudenje božjemu stvarstvu in iskanje najglobljega smisla človekovega bivanja.

Niko Jež, ki je uredil pesniško zbirko, je v svoji spremni besedi takole označil poezijo Karola Wojtyła:

Poezija Karola Wojtyła ne prenaša v svojo govorico teoloških modrosti, spoznanj in naukov, temveč s pesniško govorico tiplje za tem, česar filozofska, razumsko utemeljena misel ne more doseči in izraziti. Zato imajo njegove pesmi, ki kažejo tudi nedvomno literarno mojstrstvo, nekako samo po sebi razumljiv cilj in namen: izraziti neizrekljive razsežnosti duha, njegove skrivnosti. Pesniško izražena misel zato intuitivno tiplje v skrite globine, polna dvomov nad človekovo sposobnos-

tjo dojemanja skrivnosti, izraža enkrat voljo, drugič tolažbo zaradi nemoči. Šele tu se začneja razkrivati prava vera, spoznanje o svetosti bivanja. Njegovo literarno ustvarjanje bi lahko označili kot refleksivno, izraženo v modernističnem pesniškem duhu. To bi pomenilo, da je v posebni povezavi misli in metafore zmogla presegati idejne, znanstvene ali dogmatske omejitve razuma in spregovoriti o bivanjski usodi človeka.

Marija Cvetek



**Ne dotikajte se me,
moja mama ni daleč!**

LETOVANJE OTROK V MLADINSKEM ZDRAVILIŠČU DEBELI RTIČ

OBMOČNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA DOMŽALE bo v mesecu **juliju in avgustu** organizirala **10-dnevno letovanje za 150 šolskih otrok v treh izmenah.**

Mladinsko zdravilišče Debeli rtič je ponudbo letovanja popestrilo z novo zgrajenimi plavalnimi bazeni z ogrevano morskovo vodo in urejenim botaničnim vrtom. V zdravilišču imajo tudi kompletno zdravstveno oskrbo.

Cena oskrbnega dne je **3.600,00 SIT (36.000,00)**, ki se plača v treh obrokih. Prvi obrok ob prijavi.

Prijavnice in pogodbe starši dvignete v pisarni Območne organizacije Rdečega križa Domžale, Ljubljanska 34, I. nadstropje (stari dom upokojencev v Stobu nasproti AGROBARA), vsak dan od 8. - 12. in sredo od 14. - 17. ure popoldan.

Prijave sprejemamo do popolnitve izmen, ki so naslednje:

I. izmena 50 otrok: od 20.07. do 30.07.1996

II. izmena 50 otrok: od 30.7. do 09.08.1996

III. izmena 50 otrok: od 09.08. do 19.08.1996

Vse informacije dobite na telefonu 721 246.

**Območna organizacija Rdečega križa
Domžale**

TOKRAT RESNIČNO NE PREZRITE!

Zaradi zaprtega zračnega prostora smo naš **Mednarodni modelarski miting** predstavili in bo **V NEDELJO, 16. JULIJA 1996, OB 9. URI** na modelarski stezi v Radomljah

Pridite in zaposkajte prizadevnim modelarjem Modelarskega društva Modra ptica Domžale ter njihovim prijateljem iz sosednjih držav.

Poskrbeli bomo za prijetno razpoloženje, vas presenetili z bogatim srečelovom, za hrano in pijačo pa bodo poskrbeli radomeljski gasilci.

Pridite in preživite z nami prijetno nedeljsko dopoldne v naravi!

Modra ptica Domžale

NA SVIDENJE V MOSTECU

7. JUNIJA 1996

7. junij je Dan izgnancev in člani Krajevne organizacije Domžale, ki obsega območje celotne nekdanje občine Domžale, ga bomo tudi letos praznovali na srečanju, ki bo 7. junija 1996 popoldne v Mostecu. Že sedaj vabimo vse, ki bi želeli z nami, da se nam pridružite. Organizirali bomo brezplačni avtobusni prevoz, avtobusa pa bosta odpeljala 7. junija 1996 ob 13. uri iz Blagovice in iz Peč in bosta ustavljala na vseh avtobusnih postajah. Vse naše člane iz Občine Mengeš, ki so se prijavili za udeležbo na srečanju, bomo "pobrali" na obeh avtobusnih postajah v Mengšu. Dobrodošli!

V dvorani delavskega doma na Viru pa smo se konec aprila 1996 na svojem vsakoletnem zboru zbrali člani Društva izgnancev Domžale in pregledali dveletno delo, sprejeli poročilo o finančnem stanju ter program za leto 1996, v katerem bo prav vsakdo lahko našel nekaj zae.

Ob tej priliki so se izganci vsem, ki z nami sodelujejo, iskreno zahvalili. Tako lepa hvala tudi Občini Mengeš za finančne prispevke v letu 1995 ter Mengšanu za vse objave.

Vsem izgancem prijetne majske dni in nasvidenje na srečanju v Mostecu!

Društvo izgnancev

ŠTUDENTSKI SERVIS DOMŽALE

nasproti Blagovnice Vele

EDINI PRAVI SERVIS

Veliko prostega in zanimivega dela
Naročanje napotnic tudi po tel.: 711 790
Boni za pizzerijo Murka in Osterman's

NUJNO!

Isčemo več študentov in dijakov za delo v maju in juniju.

OBISCI NAS ALI POKLICI

tel. 711 790

Pri vpisu potrebuješ samo:

☞ dijaško ali študentsko izkaznico
(lahko indeks ali potrdilo o šolanju)



KO ŽEPNINA NI DOVOLJ.

Študentski servis ali "ko žepnina ni dovolj...!?"

Ker je dijaški in študentski žep pogosto precej prazen in tudi žepnina ni neskončna, si najlažje pomagamo s priložnostnimi deli. Nam najbližji in najprijaznejši Študentski servis (ŠS) je v Domžalah, nasproti Blagovnice Vele, pri avtobusni postaji. O tem, da v tem servisu vedo, kako se rečem streže, se je prepričalo že nekaj tisoč dijakov, študentov, podjetij in obrtnikov.

V ŠS **posredujejo delo dijakom in študentom** ter tako uresničujejo njihov slogan: "ko žepnina ni dovolj...".

Preko ŠS **lahko delajo dijaki in študentje ter pavzerji**, ki niso izgubili pravice obiskovati predavanj. Zato potrebujejo samo dijaško/študentsko izkaznico ali kakšen drug dokument o statusu. "Težko prigarani" zaslužek, ki razbremeni družinski proračun in je **neobdavčen**, pa nakažejo njihovem članu na njegovo hranilno knjižico ali tekoči račun katere koli banke.

ŠS je povezovalac med šolo ali Univerzo in gospodarstvom. Mladi tako pridobivajo praktične izkušnje, ki jim jih teoretično izobraževanje ne more dati.

Nudijo vse vrste del, tako fizična kot delo v proizvodnji, pakiranje, čiščenje, selitve... ali umska kot zahtevnejša administrativna dela, delo z računalnikom, tržne raziskave, delo na sejmih, prevajanje...

Povprečne urne postavke študentskega dela se gibljejo med **350 SIT in 1000 SIT/uro**, odvisno od vrste, zahtevnosti in trajanja dela.

Če pa dela ne potrebujete takoj (trenutno je neoddeljenih kar nekaj raznovrstnih del!), se lahko prijavite za **delo med poletnimi počitnicami**. Ker se upošteva vrstni red prijav, priporočajo, da se prijavite čim prej. Kdor pa si poišče delo sam, lahko dvigne napotnico vsak dan med uradnimi urami, izven uradnih ur odda naročilo v nabiralnik, ali najpreprosteje pokliče v **Študentski servis Domžale na tel.: 711 790** in napotnico pošlje na željeni naslov.

Če pa dela ali napotnice trenutno ne potrebujete, se vseeno oglasite na Ljubljanski 20 v Domžalah, nasproti Blagovnice Vele. Tu boste zvedeli ostalo o klubskem dogajanju, poceni fotokopirali, zvedeli vse o mednarodnih taborih Most SCI, dobili mednarodno izkaznico za popuste ASIC ali FIYTO, bone za pizzerijo Murka in Osterman's, popust v Avto šoli Avto klub in še veliko drugega, a o tem več prihodnjic.

Predragi dijak in študent, omogoči si dostopnejše počitnice in nove delovne izkušnje. Dovolj dela je tudi zate!

ŠTUDENTSKI SERVIS DOMŽALE - EDINI PRAVI SERVIS



Lek, tovarna farmacevtskih
in kemičnih izdelkov, d.d.

Verovškova 57
1526 Ljubljana
Telefon: 061 188 21 11
Telefaks: 061 168 35 17

"LEKOV DAN ODPRTIH VRAT"

Lek, eno od dveh največjih slovenskih farmacevtskih podjetij, ima v svoji viziji zapisan stavek, ki govori o skrbi za ljudi ter okolje v katerem živijo. Kako svojo vizijo v resnici uresničujemo v Leku v Mengšu, vam želimo predstaviti na Dnevu odprtih vrat, 25. maja 1996 s pričetkom ob 10.00 uri.

Vabimo vas, spoštovani krajanj, da se nam torej pridružite v soboto ob 10.00 uri v Leku, na Kolodvorski 27, v Mengšu, kjer smo za vas pripravili poseben program.

**PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO LOKA pri MENGŠU
RAZPISUJE**

9. MEDDRUŠTVENO GASILSKO TEKMOVANJE ZA

"POKAL LOKE"

pod pokroviteljstvom GZ DOMŽALE in OBČINE MENGEŠ.

Tekmovanje bo **V SOBOTO, DNE 29. JUNIJA 1996**, z začetkom ob 14. uri na prireditvenem prostoru v Loki pri Mengšu (ob cesti Na gmajni).

TEKMOVALNI PROGRAM ZA ŽENSKÉ IN MOŠKE DESETINE:

1. vaja z MB 800 po CTIF predpisih; (suha izvedba),
2. štafetni tek brez ovir in prenosa povelja.

Osebná oprema tekmovalcev po pravilih GZS - brez sekirice, dodatek na starostni sestav ne bo upoštevan.

NAGRADE: prve tri uvrščene desetine prejmejo pokale, zmagovalni desetini v obeh konkurencah pa še prehodna pokala.

- Prijave sprejema društvo predhodno oz. na dan tekmovanja do 17. ure, lahko pa se prijavite tudi na tel. 738-838 ali 737-451, g. Robert Ručigaj.
- Po končanem tekmovanju bo razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in diplom.

Ob prijetnih zvokih priznanega ansambla NAGELJ, ter dobri postrežbi loških gasilcev, pa se boste zabavali še pozno v noč.

Vabijo loški gasilci!



Nudimo računovodske storitve za gospodarske družbe in samostojne podjetnike.
Cena od 5.000,00 SIT dalje.

UTVA d.o.o. Mengeš

Telefon:

061 737 203 od 8. do 15. ure

061 831 833 od 15. ure dalje

AVTOŠOLA

PRICETEK TECAJA C.P.P.

27.05.

OB 10^h IN 16^h

pricetek voznje mogoč takoj na vozilih: honda civic, peugeot 106, renault 5 ter motor: jamaha s125.
kreditiranje voznje, konkurenčne cene, popusti za solarje!!

tel.: 739 621

mobitel: 0609 623 303

SKD

Vsem občankam in občanom voščimo ob občinskem prazniku in želimo obilo uspehov.

OO SKD MENGEŠ

CENTER ZA MLAJŠE ODRASLE



ČESTITA VSEM OBČANOM

OBČINE MENGEŠ

OB OBČINSKEM PRAZNIKU.

SDS

SDS

Social Demokratska stranka Slovenije

Želimo Vam prijetno praznovanje ob občinskem prazniku 29. maja in prazniku države 25. junija. Vabimo Vas k sodelovanju pri oblikovanju in vplivanju na odločitve in delo naše Občine in naše Države. Javno delo lahko prispeva k urejanju razmer in k napredku, kar si vsi tako želimo.

OO SDS MENGEŠ

LDS

Vsem občankam in občanom želimo prijetno praznovanje občinskega praznika.

OO LDS MENGEŠ

CENIK OGLASNEGA PROSTORA v glasilu MENGŠAN

● KOMERCIALNI OGLASI

Cena glede na velikost oglasa:

– cela 1/1 strani (260 x 185 mm)	36.000,00 SIT
– pol 1/2 strani (130 x 185 mm)	18.000,00 SIT
– tretjina 1/3 strani (260 x 70 mm)	12.000,00 SIT
– četrtnina 1/4 strani (130 x 90 mm)	9.000,00 SIT
– šestinka 1/6 strani (90 x 65 mm)	6.000,00 SIT
– osminka 1/8 strani (90 x 65 mm)	4.500,00 SIT
– šestnajstina 1/16 strani (65 x 45 mm)	2.000,00 SIT

Doplačila na ceno komercialnega oglasa:

- objava na 2. strani (notranji strani naslovnice) in zadnji strani naslovnice se poveča za 10%

Popusti na ceno komercialnega oglasa:

- za zakup oglasnega prostora za 1 leto (na podlagi sklenjene pogodbe z izdajateljem glasila) zaračunamo 9 oglasov, 2 oglasa sta tako brezplačna,
- za zakup oglasnega prostora za 6 mesecev (na podlagi sklenjene pogodbe z izdajateljem glasila) zaračunamo 5 oglasov, 1 oglas je tako brezplačen,
- v času volitev imajo politične stranke 1 stran oglasnega prostora brezplačno.

● OBVESTILA, POVABILA, ČESTITKE

Obvestila, povabila in čestitke, ki vsebujejo do 30 besed stanejo 1.000,00 SIT, vsaka nadaljnja beseda pa še po dodatnih 10 SIT na besedo. Zavodi in društva, ki imajo domicil v Mengšu, imajo pravico do brezplačnega oglaševanja prireditvev, občnih zborov – do velikosti oglasnega prostora 1/6 oziroma do 30 besed.

● OSMATNICE IN ZAHVALE

Cena za velikost:

– 1/3 strani po vertikali formata (245 x 70 mm)	6.000,00 Sit
– polovica od zgoraj navedene velikosti (120 x 70 mm)	3.000,00 Sit

Cene oglaševanja bomo letno uskladili z indeksom rasti cen na drobno.

V ceni oglasov ni vračunan 5% prometni davek.

● NAČIN ODDAJANJA OGLASOV

Vsebino oglasa, s točnim naslovom, odda uporabnik oglasnega prostora v času uradnih ur v sprejemni pisarni Občine Mengeš, najkasneje **do 12. v mesecu**.

Z dnem veljavnosti tega cenika preneha veljati cenik oglaševanja podjetja MI AMIGO z dne 1. 9. 1995.

● POJASNILO!

Tehnično in organizacijsko pripravo ter tiskanje Mengšana je v mesecu maju prevzelo podjetje Nagelj d.o.o., GRAFIČNI STUDIO HERLE iz Domžal, nova tehnična urednica je Sabina Kompare. Da bo Mengšan redno izhajal ob koncu vsakega meseca, je uredniški odbor skupaj z občinsko upravo potrdil že prej določen **zadnji rok za oddajo člankov do 12. v mesecu**. Vsi članki, ki bodo prispeli po tem roku, bodo praviloma objavljeni v naslednji številki. Občinski svet pa je na zadnji seji sprejel Cenik oglasnega prostora, ki velja od maja dalje. Vsi zainteresirani morajo svoje ponudbe za oglasni prostor oddati v sprejemni pisarni Občine Mengeš v času uradnih ur **do 12. v mesecu**. Vse dosedanje oglaševalce prosimo, da se zaradi sprejetega novega cenika in novega izvajalca tehničnih in organizacijskih opravil javijo na Občini Mengeš (tel.: 061 737-081 int. 213), da se dogovorimo o načinu oglaševanja.

PRIREDITVE

V OKVIRU OBČINSKEGA PRAZNIKA

29. MAJ 1996

petek, 24. maj

- 10.00 Dan odprtih vrat
Gasilski dom
(Prostovoljno gasilsko društvo Mengeš)

sobota, 25. maj

- 6.00 Turni smuk z Mojstrovke
Erjavčeva koča na Vršiču
(Planinsko društvo Janeza Trdine Mengeš)
- 9.00 Šola odprtih vrat (športne in druge aktivnosti)
V Osnovni šoli Mengeš in na ploščadi pred šolo
(Osnovna šola Mengeš)
- 9.00 Odprti teniški turnir
Teniška igrišča v športnem parku
(Teniški klub Partizana Mengeš)

nedelja, 26. maj

- 9.00 Odprti teniški turnir (nadaljevanje)
Teniška igrišča v športnem parku
(Teniški klub Partizana Mengeš)
- 15.00 Sv. maša za bolne, invalide in starejše občane
Cerkev sv. Mihaela v Mengšu
(Župnijska Karitas Mengeš)

ponedeljek, 27. maj

- 10.00 Dan odprtih vrat
MI AMIGO d.o.o. Mengeš
(Center za mlajše odrasle)
- 19.00 Trdinov večer
(predstavitve življenja in del Janeza Trdine)
Avla v Osnovni šoli Mengeš (Osnovna šola Mengeš)
- 20.00 Koncert oboista Mateja Sarca
Kulturni dom Mengeš (Občina Mengeš)

torek, 28. maj

- 20.00 Spominska slovesnost Trdinov trg;
pri spomeniku Janeza Trdine
(Občina Mengeš, Mengeška godba,
Ženski nonet Vigred)
- 20.30 Otvoritev razstave likovnih del 1. slikarskega srečanja
Avla Kulturnega doma Mengeš
(Likovno društvo Mengeš)

sreda, 29. maj

- 17.00 Koncert Mengeške godbe
Ploščad pred Kulturnim domom
(Mengeška godba)
- 17.00 Nogometna tekma Filc Mengeš – Olimpija
Nogometno igrišče v športnem parku
(NK Filc Mengeš)
- 18.00 Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Mengeš
Kulturni dom (Občina Mengeš)

- 20.00 Veselo rajanje
Ploščad v športnem parku
(Nogometni klub Filc Mengeš)

četrtek, 30. maj

- 17.00 Veseli ŽIV ZAV (športni park, otroška igrišča ob vrtcih)
(Vzgojinarstveni enoti Sonček in Gobica,
Center za mlajše odrasle)
- 20.00 Literarni večer g. Ivana Sivca
Kulturni dom Mengeš (Občina Mengeš)

petek, 31. maj

- 16.00 Prijateljske igre
Športni park
(Center za mlajše odrasle, MI AMIGO d.o.o.)
- 19.00 Slovesna blagoslovitev Evharističnega križa
Angelček nad Oranžerijo
(Kulturno društvo Franca Jelovška)

sobota, 1. junij

- 9.00 Občinski turnir v balinanju
Športni park (Balinarska sekcija Partizana Mengeš)
- 15.00 Kolesarska dirka "2. gorski kronometer na Dobeno"
Od Loke pri Mengšu do Dobena
(Kolesarsko društvo Mengeš)

nedelja, 2. junij

- 9.00 Občinski turnir v badmintonu
Telovadnica v Osnovni šoli Mengeš (Partizan Mengeš)
- 10.00 Vsi na TRIM
Trim steza na Gobavici (Turistično društvo Mengeš)

ponedeljek, 3. junij

- 18.00 Šahovski hitropotezni turnir za prehodni pokal
Občine Mengeš
Fit Top center Mengeš (Šahovsko društvo Mengeš)
- 20.00 Kdor vesele pesmi poje
Kulturni dom Mengeš (Osnovna šola Mengeš)

četrtek, 6. junij

- 20.00 Koncert New swing quarteta
Kulturni dom Mengeš (Osnovna šola Mengeš)

sobota, 8. junij

- 9.00 Odbojgarski turnir
Telovadnica v Osnovni šoli Mengeš
(Partizan Mengeš)
- 10.00 Mengeš se predstavi Kamniku
Glavni trg v Kamniku (Mengeška godba,
Folklorna skupina Svoboda Mengeš,
Harmonikarice Zupan, ansambel Stopar,
Turistično društvo Mengeš, povezovalc Niko Robavs)